

Analiza poslovanja leasing društva u Republici Hrvatskoj

Pavelić, Tijana

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:355723>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-26**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
"Dr. Mijo Mirković"

TIJANA PAVELIĆ

**ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTVA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

Pula, 2016.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
"Dr. Mijo Mirković"

TIJANA PAVELIĆ

**ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTVA
U REPUBLICI HRVATSKOJ**

Diplomski rad

JMBAG: 380-ED, redoviti student

Studijski smjer: Financijski menadžment

Predmet: Management financijskih institucija

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Manuel Benazić

Pula, siječanj 2016.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Tijana Pavelić (380-ED), kandidat za magistra poslovne ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskoga rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student: Tijana Pavelić

U Puli, 07.01.2016.

KAZALO:

1. UVOD.....	1
2. POJAM I NASTANAK LEASINGA.....	3
3. PODJELA LEASING POSLOVA.....	5
3.1 Usporedba leasing poslova sa sličnim pravnim poslovnima.....	8
3.2 Prednosti i nedostaci financiranja leasingom.....	10
4. ORGANIZACIJA I VOĐENJE LEASING POSLOVA.....	12
4.1 Leasing stvara nove organizacijske forme.....	12
4.2 Zadaće leasing društva.....	14
4.3 Funkcije leasing društva.....	15
4.3.1 Funkcija financiranja.....	16
4.3.2 Funkcija preuzimanja rizika.....	18
4.3.3 Funkcija pružanja usluga.....	22
4.4 Teorija životnog ciklusa leasing društva.....	22
4.5 Strategija i taktika nastupa leasing društva na tržištu.....	23
4.6 Poslovanje leasing društva u kriznim vremenima.....	24
5. LEASING DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	25
5.1 Osnovne značajke tržišta leasing poslova u gospodarstvu Republike Hrvatske.....	25
6. ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ...33	
6.1 Podaci o analiziranim leasing društvima.....	34
6.1.1 Unicredit Leasing d.o.o.....	34
6.1.2 PBZ Leasing d.o.o.....	35
6.1.3 Hypo - Leasing Kroatien d.o.o.....	35
6.1.4 VB Leasing d.o.o.....	35
6.1.5 Impuls Leasing d.o.o.....	36
6.1.6 KBM Leasing d.o.o.....	36
6.2 Pokazatelji likvidnosti.....	37
6.3 Pokazatelji financijske stabilnosti.....	42
6.4 Pokazatelji zaduženosti.....	46
6.5 Pokazatelji aktivnosti.....	50
6.6 Pokazatelji rentabilnosti (profitabilnosti).....	54
6.7 Zaključak o poslovanju odabranih leasing društava.....	58
7. ZAKLJUČAK	60

LITERATURA.....	61
POPIS GRAFIKONA.....	64
POPIS TABLICA.....	65
POPIS PRILOGA.....	66
SAŽETAK.....	82
SUMMARY.....	83

1. UVOD

Leasing je specifičan posao koji ovisno o odredbama u ugovoru može poprimiti obilježja najma (operativni leasing) ili pak kupoprodaje (financijski leasing), odnosno leasing je ugovorni odnos koji omogućava korisniku leasinga korištenje nekog dobra (predmeta leasinga) koji se nalazi u vlasništvu davatelja leasinga u zamjenu za ugovorena periodična plaćanja. Izraz "leasing" potječe od engleske riječi "lease" i prevodi se kao "najam" ili "zakup".

Leasing svoj temelj postavlja na razdvajanju vlasništva od korištenja sredstava i profite koji iz toga proizlaze. Leasing je kao financijski proizvod supstitut kreditu. Osnovna ideja leasinga je ta da upotrebom predmeta leasinga generiramo tijek gotovine koji je potreban za plaćanje ugovorenih leasing rata.

Cilj ovoga rada je utvrditi što je leasing, leasing društva te analizirati na temelju određenih financijskih pokazatelja njihovo poslovanje u Republici Hrvatskoj.

Cjelokupna struktura ovoga rada podijeljena je na 7 poglavlja, od kojega je prvi dio UVOD gdje su navedeni tema, cilj, struktura rada i metode koje su korištene pri izradi samoga rada.

U drugom dijelu, pod nazivom POJAM I NASTANAK LEASINGA utvrđen je pojam leasinga te povijest, odnosno kada i gdje je nastao te kako se razvijao.

Treći dio rada, nazvan PODJELA LEASING POSLOVA prikazuje kako se leasing poslovi dijele, odnosno podjelu prema vrsti, modelu, prema vrsti predmeta leasinga, prema vrsti učešća, prema načinu iznajmljivanja te su objašnjene posebne vrste leasinga.

U četvrtom dijelu razrađen je naslov ORGANIZACIJA I VOĐENJE LEASING POSLOVA na početku se govori o razvoju leasing poslova u svjetskom gospodarstvu te kako su oni inicirali razvoj novih organizacijskih formi te da u svijetu postoji više načina organiziranja davatelja leasinga, zatim govori se o temeljnim zadaćama leasing društava te o tri temeljne funkcije leasinga; funkciji financiranja, preuzimanja rizika i pružanja usluga. Objašnjen je životni ciklus leasing društava te značajnost marketinške strategije u poslovanju i utjecaj globalne svjetske krize na poslovanje leasing društava.

Peti dio nosi naziv LEASING DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ gdje u objašnjenje i prikazane osnovne značajke tržišta leasing poslova u Republici Hrvatskoj.

U poglavlju šest pod nazivom ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ obrađuje se glavna tema diplomskog rada. Na temelju bilance i računa dobiti i gubitka izabranih 6 leasing društava te bilance i računa dobiti i gubitka za sveukupno poslovanje leasing društava u Republici Hrvatskoj, odnosno leasing djelatnosti, izračunati su financijski pokazatelji poslovanja leasing društava, odnosno pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti, zaduženosti, aktivnosti i rentabilnosti za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine.

Završni dio je ZAKLJUČAK koji predstavlja zadnji, sedmi dio rada. U njemu je dana sinteza cjelokupnog izlaganja, sve relevantne spoznaje do kojih se došlo u ovom radu, te je iznesena sinteza rezultata analize.

Za izradu ovog diplomskog rada korištene su različite metode: induktivna i deduktivna metoda, metoda analize, metoda deskripcije, metoda komparacije, povijesna metoda, matematička i statistička metoda. Također ovaj rad upućuje na sekundarne izvore podataka. U samom istraživanju koriste se razne ekonomske publikacije koje su kroz vrijeme pratile rad leasing društava u Republici Hrvatskoj.

2. POJAM I NASTANAK LEASINGA

Leasing (od engl. *to lease* – iznajmiti, dati u zakup) je specifičan posao, odnosno ugovorni odnos koji omogućava korisniku leasinga korištenje nekog dobra (predmeta leasinga) koji se nalazi u vlasništvu davatelja leasinga u zamjenu za ugovorena periodična plaćanja. Korisnik sam bira predmet leasinga kod dobavljača i dogovara sa njim sve elemente kupnje. Davatelj leasinga nema nikakvu odgovornost za funkcionalnost predmeta leasinga. Po isteku ugovorenog roka leasinga, korisnik predmeta leasinga može odabrati više opcija kao npr. vratiti predmet leasinga, kupiti po diskontnoj cijeni, produžiti ugovor uz umanjeni iznos naknade ili pak skratiti ugovor o leasingu uz uvećani iznos naknade. Kao financijski proizvod supstitut je kreditu i svoje temelje postavlja na odvajanju vlasništva od korištenja sredstava i dobiti koja iz toga nastaje.

Tri su temeljna subjekta o ugovoru o leasingu, a to su¹:

1. korisnik leasinga,
2. specijalizirana leasing kuća, banka ili osiguravajuće društvo,
3. proizvođač opreme ili dobavljač.

Prema pojedinim izvorima prve leasing operacije započele su još davne 3100. godine prije Krista u starom Egiptu za vrijeme prvog faraona Menesa koji je leasing koristio u poljoprivredi iznajmljujući ratarske alate dok prema drugim izvorima leasing se koristio još puno ranije, u Mezopotamiji gdje su pronađene glinene pločice kao dokumentirani dokaz o leasingu. Svećenici koji su vodili grad poljoprivrednicima su iznajmljivali razno poljoprivredno oruđe, ali i zemlju. Za to možemo reći da su prve zabilježene transakcije leasinga. Nakon toga Hamurabi, babilonksi kralj, razne predmete, ali i osobnu imovinu je davao pod leasing, te su takvu praksu preuzeli i Rimljani i Grci. U Europi leasing se prvi puta pojavljuje u Velikoj Britaniji tijekom 19. stoljeća kada je sklopljen prvi ugovor za britanske željeznice. U Americi kao godinu začetka ideje o leasingu smatra se 1877. godina kada je poduzeće „Bell Telephone Company” s prodaje telefonskih aparata prešla na njihovo iznajmljivanje, a ugovori koji su pratili ove poslove dobili su naziv leasing.²

¹ Urukaločić, D., et al. *Leasing, financiranje, oporezivanje, računovodstvo, pravo*, Hrvatska zajednica računovodstva i financijskih djelatnika, Zagreb, 2003., str.8.

² Hagenmuller, K., F., *Leasing Handbuch*, Fritz Knapp Verlag, Frankfurt am main, 1973., str. 13.

Godine 1952. osnovano je prvo leasing društvo s nazivom „US Leasing Corporation“ iz San Francisca. Osnovali su ga H. Shoenfeld i njegovi rođaci Clarence i Joseph Kure te D.P. Boothe. Skupili su 20.000 USD i podignuli kredit od 500.000 USD kod jedne velike banke. Tim sredstvima su u početku financirali leasing transportne opreme za potrebe jednog velikog proizvođača prehrambenih proizvoda. I danas to leasing društvo dobro posluje i jedno je od najvećih u SAD-u.³

Poslije toga dolazi do osnivanja velikog broja sličnih društava. Ona su svoju djelatnost posljednjih godina proširila i na prekomorske zemlje, gdje otvaraju svoje filijale, uključujući u posao i nacionalne financijske institucije.

Početak 1960-ih ovaj oblik financiranja polagano ulazi u Europu, prvo su se pojavila u Velikoj Britaniji, a zatim u Njemačkoj i Francuskoj. Danas se leasing poslovi uspješno obavljaju na svim kontinentima, kako u razvijenim zemljama i zemljama u tranziciji tako i u zemljama u razvoju kao što su Meksiko, Argentina, Brazil itd.

Kako nisu bili dostupni statistički podaci o razmjerima leasinga industrijske opreme, procijenjeno je da u razdoblju od 1950. do 1960. godine leasing industrijske opreme rastao u svijetu po stopi od 30% godišnje. Tijekom 1975. godine bilo je realizirano u svijetu 80 milijardi USD leasing poslova industrijske opreme. U SAD-u, Velikoj Britaniji i Njemačkoj više od 25% ukupno nabavljene investicijske opreme uzimalo se kroz leasing aranžmane. Tako je 1990. godine ostvareno 330 milijardi USD leasing poslova, 2005. godine 582 milijardi USD, a 2008. godine 643,8 milijardi USD.

Do 1978. godine nisu postojali točni statistički podaci o razmjeni leasing poslova na svjetskoj razini, pa su se pojedini autori služili procjenama. Od 1978. godine izlazi svake godine World Leasing Yearbook, izdavača Euromoney Publications iz Londona koji sistematizira i objedinjuje statističke podatke o leasing industriji u svijetu.

³ Piplica, K., *Računovodstveni i porezni aspekti leasinga*, Diplomski rad, Sveučilište u Osijeku, Osijek, 2014., str.7.

3. PODJELE LEASING POSLOVA

Prema vrsti leasing možemo podijeliti na operativni i financijski leasing. Operativni leasing ili uslužni najam je vrsta leasinga gdje je davatelj leasinga često u obvezi da vrši i uslugu održavanja te servisiranja same opreme koja je predmet leasinga. Ističe se po tome što ukupne naknade koje plaća korisnik leasinga uvijek predstavljaju manju vrijednost od same vrijednosti predmeta leasinga, dok se vrijeme trajanja ugovora o leasingu ugovara na kraći rok nego što je vrijeme ekonomskog vijeka opreme. U velikom broju slučajeva predmet ovog oblika leasinga je skupa oprema čiji je vijek amortizacije duži od trajanja leasinga, a puna amortizacija se može ostvariti uz nekoliko konstantnih leasing ugovora.

Financijski leasing najbliži je kreditu te ima gotovo sva obilježja kupoprodaje, neopoziv je i korisniku leasinga jamči povrat njegovog uloženog kapitala. Njegov osnovni smisao je stjecanje vlasništva.⁴

Osnovne karakteristike financijskog leasinga su⁵:

1. vlasništvo nad predmetom leasinga po završetku ugovora o leasingu prenosi se sa davatelja na korisnika leasinga,
2. trajanje leasinga odnosi se na veći dio korisnog vijeka trajanja samog predmeta leasinga,
3. korisnik leasinga ima opciju kupiti predmet leasinga po cijeni za koju se predviđa da će biti dosta niža od fer vrijednosti za vrijeme trajanja same opcije, tako da je na početku najma dosta izvjesno da će se ta opcija izvršiti,
4. predmet leasinga je posebne vrste tako da ga samo korisnik leasinga može koristiti bez većih modifikacija, na početku najma sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja veća je ili jednaka cjelokupnoj ili fer vrijednosti predmeta najma.

Prema modelu leasing se može podijeliti na leasing s punom amortizacijom i djelomičnom amortizacijom. Kod leasinga s punom amortizacijom tijekom osnovnog trajanja leasinga amortiziraju se skoro svi troškovi nabave što omogućava davatelju leasinga povrat ukupnih troškova nabave opreme plus kamata bez obzira na ostatak vrijednosti opreme.⁶

⁴ Van, Horne, J., C., i Wachowicz, J., M., Jr., (2014.) *Osnove financijskog managementa*, Trinaesto izdanje, MATE, Zagreb, 2014., str.559.

⁵ Buterin, J., *Financijski leasing*, Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Split, 2011., str.9.

⁶ Urukalović, D., et al., op. cit., str.10.

Kod leasinga s djelomičnom amortizacijom ili leasing s ostatkom vrijednosti prilikom sklapanja ugovora dogovara se određeni fiksni iznos (ostatak vrijednosti), koji se za vrijeme osnovnog trajanja leasinga ne otpisuje. Po isteku roka ugovora korisnik ima mogućnost otplatom ostatka vrijednosti postati vlasnik predmeta leasinga.⁷

Prema vrsti leasing poslova leasing možemo podijeliti na leasing pokretnina, nekretnina i motornih vozila.⁸

Kod leasinga nekretnina radi se o sklapanju ugovora o financiranju nepokretnih privrednih dobara (proizvodni pogoni, športske dvorane, poslovne zgrade, upravne zgrade, trgovački centri, mostovi itd). U leasing pokretnina ubrajamo sva pokretna privredna dobra (npr. informatička oprema, uredska oprema, strojevi za proizvodnju, građevinski strojevi, motorne jahte i jedrilice, medicinska oprema, itd) dok kod leasinga motornih vozila financiraju se sve moguće vrste motornih vozila, teretna vozila, priključna teretna vozila, autobusi, motocikli, itd.⁹ Prema vrsti učešća leasing se dijeli na leasing sa avansnim plaćanjem, sa plaćanjem depozita i plaćanjem učešća.

Kod leasinga sa avansnim plaćanjem korisnik može sudjelovati u financiranju vlastitim sredstvima u obliku avansnog plaćanja, tj. akontacijom. Pod avansnim plaćanjem podrazumijevamo akontaciju mjesečne naknade, s tim da akontacija može iznositi maksimalno 30% ukupnih investicijskih troškova, tj. troškova nabave. Davatelj leasinga umanjuje iznos financiranja za iznos primljene akontacije i proporcionalno mjesečno umanjuje iznos akontacije s dospijećem naknade za leasing.¹⁰

Leasing sa plaćanjem depozita, tj. jamčevinom je poseban oblik leasinga s ostatkom vrijednosti, koji predstavlja buduću vrijednost predmeta leasinga na kraju ugovorenog razdoblja. Postotak ostatka vrijednosti je orijentiran na prosječni pad vrijednosti predmeta leasinga na tržištu. Razlika između neto kupovne cijene i ostatka vrijednosti služi kao temelj za izračun mjesečne leasing rate. Iznos depozita se po isteku leasing ugovora vraća korisniku leasinga. Iz tog depozita se za vrijeme trajanja leasing ugovora pokrivaju nastale štete ili neplaćena

⁷ loc.cit., str.10.

⁸ ibidem, str.11.

⁹ Džolan, D., *Financiranje leasingom pravne osobe*, Diplomski rad, Sveučilište u Mostaru., Mostar, 2011., str.10.

¹⁰ Urukalović, D., et al., op. cit., str.11.

potraživanja.¹¹

Kako je kod financijskog leasinga moguć prijenos vlasništva na kraju leasing ugovora, korisnik leasinga može na početku sudjelovati s plaćanjem učešća prilikom kupnje predmeta leasinga. Na taj način se smanjuje iznos financiranja. Iznos učešća ne smije iznositi više od 50% ukupnih troškova nabave predmeta leasinga.

Prema načinu iznajmljivanja leasing može biti izravni i neizravni. Kod izravnog proizvođač opreme ili nekog drugog dobra izravno iznajmljuje opremu korisniku najma. Tako se izbjegavaju troškovi posredovanja, ali u praksi se ipak rijetko koristi jer proizvođač mora osigurati dodatna sredstva za financiranje najma.¹²

Kod neizravnog leasinga proizvođač opreme ili nekog drugog dobra prodaje opremu leasing društvu. Leasing društvo tu opremu iznajmljuje korisniku uz plaćanje ugovorene najamnine u ugovorenom vremenu.¹³

Posebne vrste leasinga su:¹⁴

1. „sale and lease back” (prodaja i povratni najam),
2. „leveraged leasing” (najam uz korištenje financijske poluge),
3. „cross border leasing”(leasing preko granice).

„**Sale and lease back**” – prodaja i povratni najam je oblik financiranja gdje najmoprimac prodaje leasing društvu predmet iz dugotrajne imovine u svom vlasništvu. Neposredno nakon toga leasing društvo s istim najmoprimcem sklapa ugovor o leasingu za taj predmet. Tako se u bilanci stranke aktiviraju tihe rezerve, tj. poduzeće ostvaruje dodatnu likvidnost. Pri takvoj transakciji kupoprodajna cijena predmeta leasinga trebala bi odgovarati tržišnoj cijeni. U praksi, vrijednost financiranog predmeta se određuje na temelju mišljenja sudskog vještaka.

„**Leveraged leasing**” – najam uz korištenje financijske poluge je poseban oblik najma koji se koristi pri financiranju objekata koji zahtijevaju velike financijske izdatke i čiji je vijek trajanja

¹¹ Crnjac, Milić, D., *Analitički pristup financiranju dugotrajne imovine putem leasinga*, Stručni rad, Sveučilište u Osijeku, Osijek, 2014., str.45.

¹² Urukalović, D., et al., op. cit., str.12.

¹³ loc.cit., str.12.

¹⁴ Piplica, K., op. cit., str.12.

do 30 godina i više. Ovakav oblik leasinga koristi kredit ili zajam kao polugu da se prevlada veliki financijski izdatak koji leasing društvo ne može samo financirati.

Doslovno bismo na hrvatskom „**cross border leasing**“ preveli kao leasing preko granice, ali budući da je cross border leasing uvriježen pojam koristi se isti. Kod ove vrste leasinga davatelj leasinga i korisnik leasniga nalaze se u različitim zemljama. Taj je oblik leasinga opreme u inozemstvu suvremena strategija nastupa na stranim tržištima kroz posredno, a rjeđe neposredno financiranje plasmana proizvoda stranim korisnicima.

3.1. Usporedba leasing poslova sa sličnim pravnim poslovnima

Razlike i sličnosti leasing ugovora s drugim ugovorima mogu se najbolje uočiti ako ih međusobno usporedimo. Leasing poslovi najbliži su renting poslovima, ali imaju neke karakteristike zakupa i prodaje na kredit, kao i zakupa uz obećanje prodaje.

Ad 1) Renting

Renting je iznajmljivanje pokretnih dobara (automobila, kamiona i slično) na kratki rok. U poslovnoj praksi često se leasing poslovi poistovjećuju s rentingom, međutim s pravnog aspekta riječ je o dva različita pravna posla.

Leasing je prije svega jedan od oblika financiranja investicijskih dobara, dok se renting ubraja u domenu komercijalno uslužnih djelatnosti. Kod rentinga je riječ o investicijskim dobrima čija se amortizacija proteže na duži period. Učestalim davanjem u renting tih investicijskih dobara renting društvo ih u potpunosti amortizira. Zbog toga ta društva preuzimaju na sebe sve obveze održavanja, osiguraja, taksa i sl. Kod leasing poslova rok amortizacije investicijskog dobra duži je od trajanja ugovora o leasingu. Financijski gledano, posao se odvija s prvim korisnikom. zajedničko je leasingu i rentingu to što vlasništvo na predmetu ne prelazi na korisnika.¹⁵

Ad 2) Zakup

Iz prvobitnog jedinstvenog ugovora o najmu nastali su ugovor o zakupu, ugovor o službi i ugovor o djelu. Suštinska razlika između najma i zakupa sastoji se u tome što se najam odnosi

¹⁵ Korica, M., op.cit., str. 27.

na upotrebu tuđe stvari, npr. najam stana, a zakup se odnosi na upotrebu i korištenje koje je širi pojam od upotrebe, jer pored upotrebe razumijeva i uživanje stvari te uključuje i ubiranje plodova.

Ugovor o zakupu je ugovor kojim se jedna strana (zakupodavac) obvezuje drugoj strani (zakupnik) predati određenu stvar na korištenje, a ta strana se obvezuje plaćati naknadu koja se naziva zakupnina (čl.519 Zakon o obveznim odnosima). Sadrži tri bitna sastojaka: predmet zakupa, plaćanje zakupnine i vrijeme trajanja ugovora. Predmet zakupa mogu biti nekretnine (zemljište, poslovni prostor, zgrade), pokretnine (automobil, alat) i neka prava.¹⁶

Ad 3) Zakup uz obećanje prodaje

U francuskom pravu postoji forma o zakupu uz obećanje prodaje. Kupac ima pravo na neprestano korištenje predmeta u svojstvu zakupca i postaje njegov vlasnik istekom zakupa. Treba napomenuti da je francuska sudska praksa u pravilu zauzimala stajalište da su se u slučaju daljnje prodaje takvih investicijskih dobara *in bona fide* vjerovnici smatrali njegovim vlasnicima. Leasing poslovi dosta sličje na zakup uz obećanje prodaje, jer u jednom i u drugom slučaju zakupodavac zadržava vlasništvo nad stvarima sve do isteka ugovora, kada ih nudi zakupniku na prodaju.¹⁷

Ad 4) Prodaja na kredit

U poslovnoj praksi zapadnoeuropskih zemalja često je teško razlikovati leasing poslove od prodaje na kredit. Ugovor o kreditu ima svoje ishodište u ugovoru o zajmu, kojeg je u gospodarskom i pravno-tehničkom smislu nadmašio razvivši se u poseban imenovani ugovor bankovnog prava s obilježjima koje zahtijeva suvremeno gospodarstvo. Ugovorom o kreditu banka se obvezuje korisniku kredita staviti na raspolaganje određeni iznos novčanih sredstava na određeno ili neodređeno vrijeme, za neku namjenu ili bez utvrđene namjene, a korisnik se obvezuje banci platiti ugovorenu kamatu i dobiveni novčani iznos vratiti na vrijeme i na način utvrđen ugovorom.¹⁸

¹⁶ loc. cit., str. 27.

¹⁷ ibidem, str. 28.

¹⁸ ibidem, str. 29.

3.2. Prednosti i nedostaci financiranja leasingom

U nastavku ćemo upoznati neke od prednosti leasing posla¹⁹:

1. Poduzeće ne treba unaprijed izdvojiti velika sredstva u gotovini već se sredstva za taj posao planiraju i ostvaruju radom u budućnosti. To je izuzetno važno u uvjetima skromnog privrednog rasta, skromnih vlastitih sredstava kao i u uvjetima restrikcije kada dobivamo bankarske kredite.
2. Naknada koja se plaća iz leasing posla ponekad premašuje kupovnu cijenu proizvoda. Bit je da se ista otplaćuje iz prihoda koji se ostvaruju upotrebom navedene opreme, a to je opet jako važno jer omogućava konstantnu likvidnost.
3. Pomaže u stvaranju konkurentnog položaja na tržištu.
4. Proširuje se proizvodnja ili se ona modernizira. Ovakav način rada omogućava konstantnost u praćenju izmjena u tehnologijama čije cijene ne omogućavaju nabavku, ali u praćenju napretka kao i samim tim konkurentnost na strogim tržištima.
5. Brzina rješavanja nabave sredstava. Pripreme u nabavi potrebne dokumentacije za ostvarenje prava na kredit kod banke i njegovo odobrenje predstavljaju izuzetno dug period. U odnosu na taj proces leasing ne traži toliko formalnih radnji i zaključuje se samo jednim ugovorom.
6. Novo stanje bilance ne iskazuje nove kreditne obveze te se ostavlja dojam sigurnog poslovanja bez kreditnih zaduženja s uvjerenjem koje se prenosi na vjerovnike da se radi o solidnoj i sigurnoj tvrtki čiji se poslovni rezultati očekuju. Sredstva otplate su trošak poslovanja poslovne godine. U uvjetima brzog tehničkog napretka poduzeća su se našla u situaciji da obnavljaju opremu i kontinuirano prate rast proizvodnje zbog smanjenja cijena, odnosno praćenja svjetskih cijena proizvedenog proizvoda da bi bila i ostala konkurentna. Mnogi proizvođači su dovedeni u težak položaj pod prijetnjom odustajanja ili brzog obnavljanja opreme što je moguće napraviti jedino u slučajevima ugovaranja nabave sredstava na temelju leasing ugovora.

Neki od nedostataka leasing posla²⁰:

¹⁹ Braovac, I., i Jurić, M., *Leasing u teoriji i praksi*, Poslovni zbornik, Zagreb, 2009., str. 43.

²⁰ ibidem., str. 46.

1. Konačne cijene leasinga koja na kraju pada na korisnika posla je mnogo veća jer se u plaćenju naknadi nalazi cijena dobra, profit leasing kuće i razne ostale pristojbe.
2. Ako fiskalna politika nije takva da daje prednost korisniku leasinga, tada se leasing poskupljuje.
3. Nepovoljan ugovor koji je rezultat ekonomske razlike zemlje i superiornosti davatelja leasinga stavlja u podređen položaj i nedovoljno korektan odnos prema korisniku leasinga.
4. Leasing je naročito nepovoljan ukoliko tržišni uvjeti i plasman pojedinih proizvoda naglo dožive promjenu, tj. ako nastanu poteškoće u prodaji proizvoda i usluga koje su vezane za opremu iz leasing posla jer nam dogovorene rate dospijevaju, a istodobno nam prestaju stizati tekući prilivi iz poslovanja. Ukoliko korisnik nije u mogućnosti vratiti opremu, nastupit će bankrot.

4. ORGANIZACIJA I VOĐENJE LEASING POSLOVA

Leasing se promatra kao novi oblik plasmana investicijskih dobara. On stvara nova tržišta jer se stvaraju novi krugovi zainteresiranih komitenata. Iako su inicijativu za leasing poslove potaknuli proizvođači investicijskih dobara, ubrzo su uočili da se šanse za budućnost leasing poslova nalaze u suradnji između njih i specijaliziranih leasing društava. Tako leasing stvara novu organizacijsku formu – leasing društvo.

4.1. Leasing stvara nove organizacijske forme

Razvoj leasing poslova u svjetskom gospodarstvu inicirao je razvoj novih organizacijskih formi.

U svijetu postoji više načina organiziranja davatelja leasinga²¹:

1. specijalizirana leasing društva,
2. proizvođači investicijskih dobara,
3. trgovačka društva.

Prvi leasing poslovi potaknuti su od proizvođača investicijskih dobara. Tako je tvrtka Bell Telephone company iz New Yorka početkom 20. stoljeća iznajmljivala svoje teleprinterske aparate.²² S vremenom su proizvođači investicijskih dobara došli do spoznaje da su šanse za razvoj leasing poslova vezane za suradnju između različitih proizvođača i specijaliziranih leasing društava, bez konkurentskih prepreka. Tako je 1952. godine osnovano prvo leasing društvo United Leasing Corporation iz San Francisca.²³

Kod ovog organizacijskog rješenja za proizvođače investicijskih dobara proizlaze značajne prednosti:²⁴

1. kreditni rizik ostaje pregledan i manji,

²¹ Korica, M., op.cit., str. 98.

²² Hagenmuller, K., F., op. cit., str. 11.

²³ ibidem, str. 13.

²⁴ Korica, M., op.cit., str. 98.

2. potencijalnim kupcima investicijskih dobara mogu ponuditi kupnju opreme za gotovinu ili kredit te alternativu leasing,
3. kupci sa zaključenim leasing ugovorom neće se „otisnuti“ na leasing društvo, zainteresirani samo za financiranje, već ostaju povezani s proizvođačem kao dobavljačem investicijskog dobra,
4. tako ostaju otvoreni poslovni odnosi za daljnju suradnju (zamjena stare opreme suvremenijom i sl.),
5. leasing društvo izgrađuje se i održava uz manje troškove,
6. posebni zadaci leasing društva (ugovaranje, financiranje, naplata, servis) obavljaju se uajdenički za više korisnika leasinga, što stvara racionalniju organizaciju.

Suradnja više tvrtki olakšava refinanciranje i širi se podjela rizika. Ostaje očuvana neovisnost interesa svakog gospodarskog subjekta u leasing poslu. Leasing društvo osigurava bolje gospodarenje s vraćenom opremom kod ugovora o operativnom leasingu, što je bitna osnova da su leasing ponude povoljnije u odnosu na kupnju.²⁵

Poslije toga su velika trgovačka društva u svoj prodajni asortiman plasmana investicijskih dobara uključila leasing poslove, što je pridonijelo proširenju i intenzifikaciji njihova poslovanja.²⁶

Šanse za budućnost razvoja leasing poslova su u razvoju specijaliziranih leasing društava.

U Republici Hrvatskoj prema Zakonu o leasingu (Narodne novine broj 141/13) poslove leasinga može obavljati samo leasing društvo koje prema čl. 3 definirano:

1. Leasing društvo je pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja je upisana u sudski registar na temelju odobrenja Agencije za obavljanje leasing poslova,
2. Leasing društvo može biti osnovano kao dioničko društvo, odnosno društvo s ograničenom odgovornošću.

Osim navedenog, poslove leasinga mogu obavljati prema članku 6. i:²⁷

1. leasing društvo članice EU,

²⁵ ibidem, str 99.

²⁶ loc. cit., str. 99.

²⁷ Zakon o leasingu 2006., Narodne Novine br.135/2006.

2. podružnica stranog leasing društva,
3. poslove financijskog leasinga može obavljati i banka sa sjedištem u RH, banka sa sjedištem u državi članici EU, odnosno podružnica banke sa sjedištem u stranoj državi uz uvjete i na način određen propisima koji uređuju poslovanje banaka u RH.

4.2. Zadaće leasing društva

Uobičajeno je da su vlasnici ili suvlasnici leasing društva velike poslovne banke i zavodi za financiranje. Najznačajnije usluge koje pružaju specijalizirana leasing društva jesu²⁸:

1. kupovanje nove opreme,
2. rješavanje problematike zastarjele i istrošene opreme,
3. održavanje i popravljavanje opreme,
4. zaštita klijenata od rizika zastarjelosti kroz ugovaranje mogućnosti otkazivanja leasing aranžmana ili kroz pogodnost zamjene opreme „staro za novo“,
5. plaćanje pripadajućih poreza i licencnih troškova,
6. praćenje protokola i izrada operativnih izvještaja,
7. savjetovanje i konzultantske usluge po pitanju kao što je npr. pravilno korištenje opreme, popratni porezi te ostala zakonska regulativa.

Osnovne zadaće leasing društva po kronološkom redu jesu²⁹:

1. uspostavljanje kontakata s potencijalnim korisnicima leasing usluge (ekonomska propaganda),
2. aktivnosti na uređenju plasmana,
3. ispitivanje boniteta potencijalnih klijenata,
4. uspostavljanje odgovarajućih kontakata s kreditnim i financijskim ustanovama,
5. uspostavljanje komercijalnih kontakata s proizvođačima investicijskih dobara,
6. konzultantske usluge s područja prava, tehnike i ekonomije,
7. izrada leasing ugovora,
8. usavršavanje vlastitog osoblja s tehničkim, pravnim i ekonomskim specifičnostima leasing poslova,

²⁸ Korica, M., op. cit., str. 99.

²⁹ ibidem, str. 100.

9. organizacija odgovarajuće servisne službe,
10. suradnja s inozemnim leasing društvima i sl.

4.3. Funkcije leasing društva

Jedan od čimbenika koji otežavaju prihvatljivost leasing aranžmana je to da leasing ponude nude gotovo beskonačne varijacije. Sa stanovišta korisnika leasinga ta činjenica djeluje dvojako: varijacije leasinga među ponudama otežavaju analizu i usporedbu kako bi se odabrala najbolja ponuda za specifičnu situaciju, ali i postojanje raznolikosti ponuda olakšava korisniku leasinga da odabere ponudu koja najbolje odgovara njegovim potrebama.

Prvi i najvažniji korak kod uspješne kvantitativne analize je da se odrede čimbenici troškova koji su važni za odluku koju treba donijeti. Zbog razlika između konkurentnih leasing ponuda zadatak odabiranja važnih čimbenika troškova posebno je težak. Ima mnogo troškova koji mogu biti važni i posao je financijskog analitičara maketinga da odredi pojedinačne troškove koje treba uzeti u obzir da provjeri je li dana prava težina u konačnom određivanju svake leasing ponude koja se procjenjuje. Nisu svi čimbenici troškova važni u svakoj analizi. Relativna važnost svakog čimbenika može varirati od jedne do druge ponude. Troškovi kamata očito su važan čimbenik koji treba uzeti u obzir kod procjene svake leasing ponude. Trošak kamata od manjeg je značaja kod analize operativnih leasing poslova. Također postoje i drugi čimbenici troškova koji mogu biti značajni kod istraživanja bilo kojeg tipa leasinga. O leasingu se obično misli da je skuplji način pribavljanja opreme nego direktna kupnja. „Skupo“ kako je upotrebljeno u ovom kontekstu odnosi se na činjenicu da su ukupni troškovi leasinga za cijelo vrijeme trajanja opreme veći od troškova gotovinskog plaćanja opreme, no leasing poslovi su se tako naglo dinamizirali usprkos tome što su skuplji jest što davatelji leasinga obavljaju jednu ili više usluga koje su korisniku leasinga dovoljno vrijedne da opravdaju veći trošak.

Leasing društva na nov specifičan način zadovoljavaju investicijsku potražnju. Njihovo značenje ogleda se u povezivanju interesa proizvođača i potrošača. Ona su središnji subjekt i organizator financiranja cjelokupnog leasing posla. Prije nego što su postojala specijalizirana leasing društva, pojedini proizvođači, pa i trgovci, preuzimali su od slučaja do slučaja ulogu

davatelja leasinga. Međutim, došlo se do zaključka da je mnogo racionalnije i efikasnije leasing poslove prenijeti na leasing institucije.³⁰

Tako su leasing društva postala nositelji sljedećih funkcija³¹:

1. funkcije financiranja,
2. funkcije preuzimanja rizika,
3. funkcije pružanja usluga.

U nastavku slijedi objašnjenje navedenih funkcija

4.3.1. Funkcija financiranja

U današnje vrijeme financiranje nabave investicijskih dobara kroz gotovinsko plaćanje gotovo je simbolično. Rijetki su kupci koji mogu izravno ulagati vlastita sredstva u nabavu investicijskih dobara. S druge strane, financiranje srednje i dugoročne kupoprodaje iz vlastitih sredstva dobavljača pretpostavlja njegov snažni financijski potencijal. Međutim, danas proizvođač investicijskih dobara stoji pod dvostrukim pritiskom, kako konkurencije tako i rastućih materijalnih troškova. Financiranje kupca blokiralo bi mu skupa financijska sredstva, koja su mu potrebna za nabavu reprodukcijskog materijala i pokriće ostalih troškova proizvodnje. U slučaju da prodavatelj ne raspolaže s dovoljno vlastitih sredstava, a prodaje robu na kredit, potrebna sredstva mora osigurati preko bankarskih i drugih financijskih institucija. No, on i dalje ostaje jamac za osnovno potraživanje. U slučaju da se leasing aranžman obavlja putem specijaliziranog leasing društva, ono preuzima funkciju financiranja.³²

Funkcija financiranja leasing društva očituje se u tome što ono plaća kupovnu cijenu dobavljaču predmeta leasinga u trenutku zaključivanja ugovora, odnosno u trenutku dospelosti obveze plaćanja kupovne cijene. S druge strane, dobiva ta sredstva uvećana za kamate i njegovu dobit, tek za nekoliko godina, uz preuzeti rizik neurednog izvršenja ili neizvršenja obveze plaćanja ugovorene i dospjele leasing naknade.³³

Uobičajeno je da leasing društvo samo sebe refinancira kod neke druge financijske institucije i radi toga toj instituciji ustupa svoja potraživanja prema korisniku leasinga s naslova plaćanja

³⁰ loc. cit., str. 100.

³¹ Korica, M., *Organizacija i vođenje leasing poslova*, Suvremena trgovina br.4, Zagreb, 2008., str. 101.

³² Korica, M., op. cit., str.101.

³³ loc. cit., str. 101.

leasing naknade. Leasing društvo i dalje ostaje u čvrstoj obvezi prema refinancirajućoj ustanovi, unatoč učinjenoj cesiji o kojoj je riječ. to je važno zbog toga što kod pokretnih investicijskih dobara nije uobičajeno da korisnik leasinga osim cesije daje neke druge stvarnopravne garancije.³⁴

Najznačajnija karakteristika leasing posla je da dopušta korisniku leasinga da izbjegne plaćanje pune kupovne cijene investicijskog dobra na dan nabave. Minimalna leasing naknada mora sadržavati neto troškove investicijskog dobra (opreme) i trošak kamata davatelja leasinga, te naknadu za rizik možda neće moći naplatiti iznose koji mu dospjevaju od korisnika leasinga.³⁵

Kod operativnog leasinga, gdje korisnik nema dugoročnih ugovorenih obveza funkcija financiranja vjerojatno nije važna. Davatelj leasinga je vjerojatno prihvatio bitni rizik, ranu zastarjelost investicijskih dobara i zbog toga je svoje leasing naknade prilagodio prema tome. Osim toga, davatelj leasinga prihvaća mogućnost da će korisnik stanoviti dio investicijskih dobara iz raznih razloga vratiti u relativno kratkim razmacima. On zbog toga mora naći nove komitente. Međutim, davatelju leasinga nije od velike važnosti saznanje da je jedan od glavnih razloga zbog kojih se investicijsko dobro može vratiti to što korisnik leasinga nije u mogućnosti izvršiti traženo plaćanje. Sa stanovišta korisnika leasinga operativni leasing je ponajprije fleksibilna metoda za ostvarivanje mogućnosti korištenja investicijskih dobara, bez svih onih obveza koje su vezane uz vlasništvo. Samo sekundarno, operativni leasing se promatra kao izvor kredita.³⁶

Kod financijskog leasinga funkcija financiranja je primarna funkcija koju obavlja davatelj leasinga. Kamata koju on zaračunava na novac koji je investirao u investicijska dobra razlog je što je ukupni iznos leasing naknade veći od kupovne cijene investicijskih dobara. Budući da se plaćanje leasing naknada odvija kroz dosta dugo buduće vrijeme usporedba ukupnih troškova ne vrijedi. Umjesto toga sadašnja vrijenost budućih plaćanja mora se ustanoviti kako bi se moglo napraviti razumnu komparaciju.³⁷

³⁴ loc. cit., str. 101.

³⁵ ibidem, str.102.

³⁶ loc. cit., str. 102.

³⁷ loc. cit., str. 102.

4.3.2. Funkcija preuzimanja rizika

Rizik u leasing industriji može se definirati kao mjera potencijalnih gubitaka koje će se dogoditi u portfelju leasing društva kao posljedica promjena u budućem razdoblju. Ovu funkciju mogli bismo raščlaniti na³⁸:

1. tržišni rizik,
2. rizik likvidnosti,
3. rizik kredita,
4. rizik investicija,
5. operativni rizik,
6. zakonski rizik,
7. strateški rizik.

U nastavku slijedi objašnjenje navedenih rizika.

Ad 1) Tržišni rizik

To je rizik koji se odnosi na tržišni položaj leasing društva u vezi s nepovoljnim kretanjem konjunktura, kamatnih stopa, deviznih tečajeva ili cijena investicijskih dobara danih u leasing.³⁹

Ad 2) Rizik kredita

U slučaju da korisnik leasinga pravovremeno ili uopće ne izvrši svoju obvezu u pogledu plaćanja ugovorene leasing naknade, govorimo o riziku kredita. Taj se rizik ne može u potpunosti eliminirati, ali se mogu poduzeti odgovarajuće mjere za njegovo smanjenje poput:

- ispitivanja i stalnog praćenja kreditne sposobnosti korisnika leasinga,
- osiguranja potraživanja kod osiguravajućih zavoda,
- samoosiguranja.

Osim toga iz vida ne smijemo izgubiti valutni rizik, promjenu kamatnih stopa i slično.⁴⁰

³⁸ ibidem, str. 104.

³⁹ loc. cit., str. 104.

⁴⁰ loc. cit., str. 104.

Ad 3) Rizik likvidnosti

Do ovoga rizika dolazi ako veći dio klijenata leasing društva ne otplaćuje leasing naknade, pa leasing društvo ne može plaćati svoje obveze koje dospijevaju, kao i u slučaju da mu poslovne banke ne osiguraju potrebna financijska sredstva za financiranje novih leasing ugovora.⁴¹

Ad 4) Rizik investicije

Ovaj rizik naziva se još i tehnološki rizik, a nastupa u slučaju da leasing društvo ne prati i ne implementira najnovije tehnologije, pa zbog toga svojim klijentima nije uvijek u mogućnosti ponuditi najnoviju visokoproduktivnu opremu. Ovaj se rizik pojavljuje zbog tehničko-tehnološkog i gospodarskog zastarijevanja predmeta leasinga. Zbog toga leasing društvo mora pratiti informacije o tehničkim inovacijama te ispravno kvantificirati tehničko i ekonomsko trošenje, kao i vijek trajanja investicijskog dobra. Osim toga, ovaj rizik proizlazi iz opasnosti oštećenja investicijskog dobra tijekom njegova korištenja u tehnološkom procesu. Može se smanjiti odgovarajućom politikom održavanja, nadzora nad radom određenih investicijskih dobra, službom servisiranja i sl. Od ostalih mjera koje leasing društvo može poduzeti za smanjenje rizika investicija možemo navesti ispravan izbor investicijskog dobra, ugovorni oblik, korisnika leasinga i sl. Rizik investicija možemo podijeliti na:⁴²

1. rizik korištenja tehnološki zastarjelih investicijskih dobara,
2. rizik otežanog plasmana proizvoda proizvedenih nabavljenim investicijskim dobrima,
3. rizik nedovoljno iskorištenih proizvodnih kapaciteta.

U nastavku slijedi objašnjenje podjele pojedinog rizika investicija.

Rizik korištenja tehnološki zastarjelih investicijskih dobara

Tehnološki progres u svijetu je vrlo brz pa investicijska dobra veoma brzo zastarijevaju. Kupnjom i jačanjem vlasništva nad njima investitor preuzima na sebe sa rizik tehničko-tehnološkog zastarijevanja investicijskih dobara. Rokovi tehnološkog zastarijevanja obično su mnogo kraći od rokova predviđenih za vraćanje kreditirane kupnje. U slučaju da investitor

⁴¹ ibidem, str. 105.

⁴² loc. cit., str. 105.

nabavi investicijska dobra putem leasinga, on može ugovoriti rok njihova korištenja tako da se on poklopi s periodom inovacije koji je uobičajen za određenu vrstu investicijskih dobara. Nakon isteka tog roka on ima mogućnost investicijska dobra vratiti davatelju jer su tehnološki zastarjela i ponovno uzeti u leasing suvremeniji tip investicijskih dobara. Isto tako postoji mogućnost da korisnik leasinga izvrši zamjenu suvremenijim investicijskim dobrima i prije isteka ugovorenog roka uz odgovarajuće obeštećenje davatelja leasinga. Tehnološki dinamizam glavno je obilježje i jedna od najznačajnijih prednosti nabave investicijskih dobara putem leasinga. Do koje mjere davatelj leasinga preuzima rizik zastarjelosti investicijskih dobara, određeno je uvjetima ugovora o leasingu.⁴³

Rizik otežanog plasmana robe proizvedene nabavljenim investicijskim dobrima

Suvremene uvjete gospodarenja karakteriziraju česte konjunkturalne promjene. Zbog toga gospodarski subjekti često mijenjaju asortiman proizvoda, razvijaju i lansiraju na tržište sve više novih proizvoda te permanentno usavršavaju postojeće proizvode. Takva adaptacija proizvodnih mogućnosti zahtjevima tržišta u većini slučajeva pretpostavlja nabavu odgovarajućih investicijskih dobara. U slučaju da investitor odluči nabaviti investicijsko dobro za tu svrhu putem kupnje, on preuzima na sebe sve rizike vezane uz otežani plasman robe proizvedene kupljenom opremom.⁴⁴

Rizik nedovoljno iskorištenih proizvodnih kapaciteta

U poslovanju industrijskih tvrtki veoma je čest slučaj naglih konjunkturalnih kretanja. Priljev novih narudžbi je skokovit, kako po broju narudžbi tako i po dužini trajanja. Realizacija tih narudžbi gotovo u pravilu pretpostavlja nabavu odgovarajućih investicijskih dobara. Ako se investitor odluči nabavu investicijskih dobara izvršiti putem kupnje, prestankom priljeva narudžbi kupljena investicijska dobra ostaju nedovoljno iskorištena. U takvim slučajevima nabava investicijskih dobara putem leasinga znatno je povoljnija od kupnje jer investitor uzima u leasing investicijsko dobro potrebno za realizaciju narudžbi, s rokom koji približno odgovara

⁴³ loc. cit., str. 105.

⁴⁴ ibidem, str. 107.

rokovima narudžbi. Poslije tog perioda investicijsko dobro se vraća davatelju leasinga kao nepotrebno.⁴⁵

Ad 5) Operativni rizik

Da bi se izbjegao ovaj rizik leasing društvu i profitabilno poslovalo potrebno je pripremiti preventivne mjere, u koje se može ubrojiti poslovne aktivnosti upravljačkog tima, svih zaposlenika, te njihov kreativni doprinos u provođenju zacrtane strategije i taktike.⁴⁶

Ad 6) Zakonski rizik

On nastaje zbog promjene zakonske regulative s područja leasinga i poreznih propisa, koji mogu negativno utjecati na poslove leasing društva. Osim toga, ovaj rizik obuhvaća i leasing ugovore koji se ne mogu provesti, zatim sudske parnice koje mogu završiti nepovoljnim presudama za leasing društvo.⁴⁷

Ad 7) Strateški rizik

Strategija određuje osnovne dugoročne ciljeve i zadatke leasing društva te utvrđuje akcije i alokacije resursa nužnih za postizanje tih ciljeva. Strateški rizik se odnosi na pogrešno planiranje leasing društva u pogledu vrsta usluga, izbora novih tržišta, izloženosti financiranja određene gospodarske grane ili određene vrste imovine. Svako leasing društvo trebalo bi uspostaviti sustav upravljanja portfeljem i rizikom. Sustav treba sadržavati sljedeće procedure: identifikaciju, mjerenje i kontrolu rizika.⁴⁸

⁴⁵ loc. cit., str. 107.

⁴⁶ loc. cit., str. 107.

⁴⁷ loc. cit., str. 107.

⁴⁸ loc. cit., str. 107.

4.3.3. Funkcija pružanja usluga

Ova funkcija leasing društva ubraja se u dopunsku djelatnost, a ogleda se u pružanju usluga postojećim ili potencijalnim korisnicima leasinga investicijskih dobara. Usluge obuhvaćaju tehničku, pravnu, marketinšku i financijsku pomoć u sagledavanju određenih investicijskih planova, sve do njihove realizacije. One sadrže sve vrste informacija i savjetovanja, kao i razne servisne djelatnosti. Kod operativnog leasinga usluge su određene već osnovnim ugovorom. U drugim slučajevima te usluge se čine na bazi posebnog ugovora. Troškovi obavljanja različitih usluga ulaze također kao kumulativni element u kalkulaciju leasing naknade i ovisit će o vrsti i troškovima usluge. U te troškove se ubrajaju transport i montaža investicijskog dobra, kao i održavanje i remont. Svaka od tih pozicija individualno je troškovno znatno manji od prethodno opisanih dviju funkcija leasing društva. Funkcija pružanja usluga je zapravo kumuliranje mnoštva troškova koji su povezani s posjedovanjem investicijskog dobra. Kroz leasing posao korisnik leasinga investicijskog dobra izbjegava direktno plaćanje tih troškova. Ti troškovi se mogu smatrati „transferiranim troškovima“ u smislu da putem leasinga mogu biti preneseni s korisnika leasinga na davatelja leasinga. Upravo ta karakteristika ovih stavi troškova vodi nas do toga da o njima govorimo zbirno kao o „paket funkciji“ koju obavlja davatelj leasinga.

Leasing društva su danas spremna obavljati mnoštvo usluga, i to puno efikasnije od korisnika leasinga, ali usluge imaju cijenu. Samo pažljivim odabirom usluga koje se nude korisnici leasinga mogu odabrati ponudu leasinga koja je najprikladnija za njihove potrebe.⁴⁹

4.4. Teorija životnog ciklusa leasing društva

Osnovni postulat ove teorije je da svaka tvrtka prolazi kroz četiri osnovna životna ciklusa u svom postojanju⁵⁰:

1. rana bitka za afirmaciju,
2. period snažne motivacije,
3. period punog prosperiteta i zadovoljstva,
4. degeneracija.

U prvoj fazi postoji samo potencijalna mogućnost i svi napor u leasing društvu su koncentrirani na postizanje afirmacije na tržištu. Druga faza nastupa kao rezultat određenog

⁴⁹ ibidem, str. 108.

⁵⁰ loc.cit., str. 108.

pozitivnog poslovnog iskustva. Učešće na tržištu se povećava, troškovi poslovanja se smanjuju, ostvaruje se visoka poslovna dobit, sinkronizirana je organizacija rada, a zaposleni su motivirani za osobnu afirmaciju, kao i leasing društvo kao cjelina. Rukovodni tim je visokooperativan, kompaktan i čvrst u stavovima. U trećoj fazi leasing društvo je postiglo svoju reputaciju na tržištu. Taj period može trajati od 5 do 25 godina, ovisno o poslovnoj aktivnosti rukovodnog tima. Krajem te faze počinju opadati motivi za daljnju afirmaciju jer je cilj postignut. Poslovna dobit ostvaruje se više inercijom dosadašnjih poslovnih veza, a manje ulaganjem novih napora i sredstava na istraživanju tržišta i praćenju novih tehničko-tehnoloških promjena, koje su bitne za razvoj leasing poslova. Slabi organizacijska koherentnost, a akumulirano iskustvo usmjera se na ekstenzivni razvoj i promjene. Sve se to odražava na gubljenje tržišne pozicije. Takvo stanje može biti prevladano novim potezima rukovodnog tima na inovaciji strategije i taktike rada koji će mobilizirati i motivirati sve zaposlene u ostvarivanju programiranih poslovnih ciljeva. Ako se ti novi napori ne učine, leasing društvo dolazi u fazu degeneracije. Ono može u tu fazu dospjeti i zbog eksternih promjena u okruženju, kao što su recesija ili velika inflacija, što sve može utjecati na rentabilnost poslovanja. Ta faza može doći iznenada, a osnovne značajke su joj da troškovi poslovanja naglo rastu. rezultat takvih tendencija je poslovni gubitak. Kako leasing društvo ne bi došlo u tu fazu, treba primjeniti preventivne mjere, u koje svakako možemo ubrojiti poslovnu aktivnost rukovodnog tima i svih zaposlenih te njihov kreativni doprinos u provođenju zacrtane poslovne strategije i taktike, koje donose napredak.⁵¹

4.5. Strategija i taktika nastupa leasing društva na tržištu

Strategija se može definirati kao konačno oblikovanje dugoročnih ciljeva i određivanje okvirnih smjernica za njihovo dosljedno ostvarivanje. Pri tome se ona može odnositi na pojedince, skupine, organizacije i njihove dijelove, sustave države, odnosno na sve gospodarske i izvangospodarske subjekte koji misle da je potrebno djelotvorno planirati svoje buduće aktivnosti.⁵²

Marketinška strategija u leasing društvu je način ostvarivanja ciljeva marketinške aktivnosti odnosno odabrani strategijski pravac akcije. Ona polazi od definiranja ciljeva i ukazuje na najbolje načine njihova ostvarivanja na tržištu leasinga. Osim toga, omogućava da se

⁵¹ loc. cit., str.108.

⁵² ibidem, str.109.

ograničena sredstva leasing društva alociraju na odabrani strateški pravac razvoja. Strategija mora biti racionalno djelovanje leasing društva u osiguranju efiksnog korištenja instrumenata marketinškog miksa na događaje na tržištu. Strateške odluke donose se na osnovi poznavanja ili predviđanja odluke ili akcije drugih konkurentskih leasing društava.⁵³

4.6. Poslovanje leasing društava u kriznim vremenima

Kriza koja se rasplamsala 2007. godine u SAD-u, ispočetka sa sekuritizacijom visokorizičnih „drugorazrednih“ hipotekarnih kredita, uzdrmala je temelje financijskog sustava kako ni jedna druga kriza do danas. Kada se 2008. godine u SAD-u dogodio financijski slom, značajno je utjecao na leasing industriju u cijelome svijetu.⁵⁴

Phillip Kotler i John A. Caslione⁵⁵ stvorili su sustav koji osigurava od rizika i odgovara na nesigurnost. Taj sustav nazvali su Kaotika. Sve kompanije, pa tako i leasing društva, moraju izgraditi sustav ranog upozoravanja, scenarij izgradnje sustava te sustav brzog odgovora kako bi se upravljalo tržištem tijekom recesije i u drugim turbulentnim uvjetima. Cilj je upravljačkog sustava Kaotika pomoći kompanijama u stjecanju svojstva koja će im pomoći da prežive i napreduju te na kraju postignu održivost poslovnih pothvata (Business Enterprise Sustainability). Istaknut je jasan i fokusiran proces koji se sastoji u osam koraka⁵⁶:

1. identificiranje izvora turbulencija i kaosa,
2. identificiranje krivih odgovora menadžmenta na turbulenciju,
3. uspostavljanje sustava ranog upozorenja,
4. izrada ključnih scenarija i strategija,
5. određivanje ključnih scenarija po prioritetima i odabir strategija,
6. implementacija strateškog upravljačkog ponašanja,
7. implementacija strateškog marketinškog ponašanja,
8. postizanje izdržljivosti poslovnih pothvata (BES).

⁵³ ibidem, str.110.

⁵⁴ ibidem., str.111.

⁵⁵ Kotler, Ph., i Caslione, J., A., Kaotika, MATE, Zagreb, 2009., str.10.

⁵⁶ ibidem, str.107.

Pet je koraka kako bi se izvršilo strateško ponašanje leasing društva, pojedinih odjela i zaposlenika⁵⁷:

1. ponovno potvrđivanje trenutačne poslovne strategije,
2. procjena sposobnosti organizacije da izvrši strategiju u stanju kaosa,
3. definiranje izvršnih procesa strateškog ponašanja,
4. izvršenje strateškog ponašanja,
5. ponovne procjene i revizije.

U turbulentnim vremenima leasing društvo mora ojačati, a ne smanjiti troškove marketinga, ako želi položiti temelje za jaču i dužu budućnost. Pri razvijanju novih strategija leasing društvo mora uravnotežiti kratkoročna i dugoročna razmatranja. Osim toga, ono mora održati i poboljšati glavne čimbenike koji utječu na ugled leasing društva i koji stvaraju klimu prema kojoj će ljudi osjećati odanost, koja bi im nedostajala kada bi tvrtka nestala. Zato leasing društvo treba stvarati klijente zagovornike koji će pozitivnom izjavom na tržištu privlačiti i osvajati nove klijente. Posao leasing društva danas treba biti stvaran, originalan, izvoran, iskren i autentičan.⁵⁸

5. LEASING DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U nastavku slijede osnovne značajke tržišta leasing poslova u gospodarstvu Republike Hrvatske

5.1. Osnovne značajke tržišta leasing poslova u gospodarstvu Republike Hrvatske

Prvi leasing poslovi kod nas realizirani su 1968. godine, a pravni temelj bio im je privremeni uvoz i izvoz strojeva i opreme. Prema provedenim istraživanjima 1989. godine rast konjunktura leasing poslova bio je u dva razdoblja. Prvi period bio je početkom sedamdesetih godina, a drugi krajem osamdesetih godina i početka Domovinskog rata. Budući da nisu postojali

⁵⁷ ibidem, str.108.

⁵⁸ Korica M., op. cit., str.111.

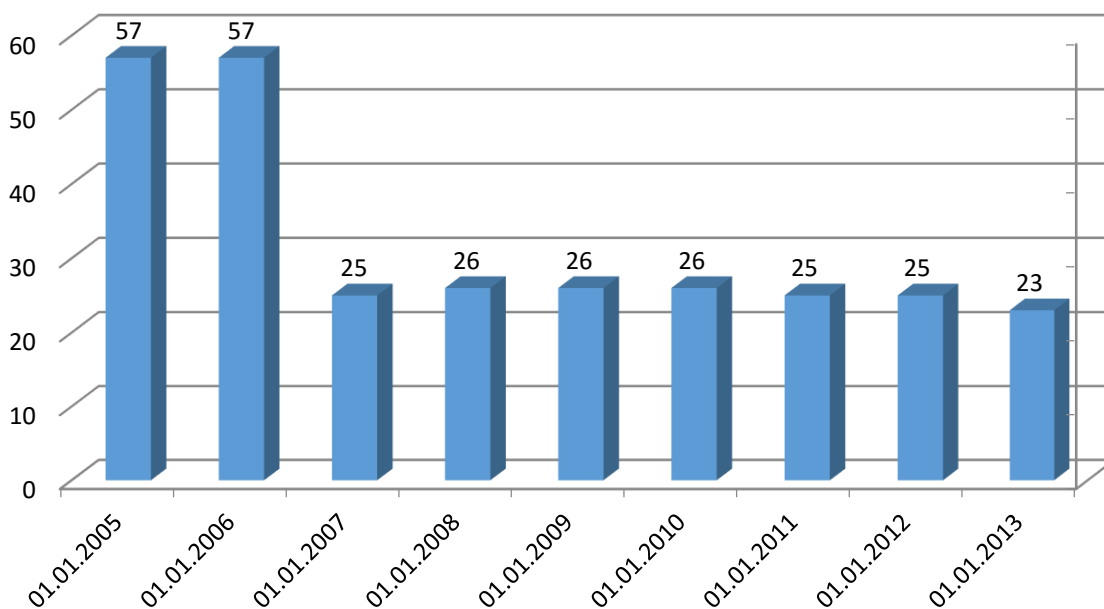
službeni statistički podaci o veličini tih poslova, procijenjeno je da se na njih 1988. godini odnosi 2% vrijednosti ukupnog uvoza strojeva i opreme.⁵⁹

U nastavku slijedi popis trenutno prisutnih leasing društva u Republici Hrvatskoj iz kojeg možemo vidjeti da je trenutno prisutno 23 leasing društva.

Leasing društva u Republici Hrvatskoj: ALD Automotive d.o.o., ALFA LEASING d.o.o., BKS - leasing Croatia d.o.o., Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o., ERSTE GROUP IMMORNT LEASING d.o.o., EUROLEASING d.o.o., HYPO - LEASING STEIERMARK d.o.o., HYPO ALPE-ADRIA-LEASING d.o.o., i4next leasing Croatia d.o.o., IMPULS-LEASING d.o.o., KBM Leasing Hrvatska d.o.o., Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o., OPTIMA LEASING d.o.o., OTP Leasing d.d., PBZ-LEASING d.o.o., PORSCHE LEASING d.o.o., PROleasing d.o.o., Raiffeisen Leasing d.o.o., SCANIA CREDIT HRVATSKA d.o.o., SG Leasing d.o.o., UniCredit Leasing Croatia d.o.o., VB LEASING d.o.o., Hypo Leasing Kroatien d.o.o.⁶⁰

U nastavku slijedi grafički prikaz ukupnog broja leasing društva u razdoblju od 2005. do 2013. godine.

Grafikon 1: Broj leasing društva u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2005. do 2013. godine

Izvor: Vlastita izrada prema podacima sa <http://www.hanfa.hr/HR/nav/106/statistika.html>.

⁵⁹ ibidem, str.197.

⁶⁰ <http://www.hanfa.hr/registar/15/leasing-drustva>.

Broj leasing društava u Republici Hrvatskoj bio je znatno veći tijekom 2005. i 2006. godine, dok u 2007. godini uočavamo značajan pad broja društava, za više od 50%, što je posljedica obveze usklađenja banaka, odnosno društava s odredbama Zakona o leasingu. Broj društava koja obavljaju poslove leasinga ustabilio se nakon 2007. godine, odnosno nakon usklađenja s odredbama Zakona o leasingu. Poslove leasinga u Republici Hrvatskoj trenutno obavlja 23 leasing društava, po završnom godišnjem izvješću HANFE iz 2014. godine, dok po zadnjem dostupnom mjesečnom izvješću HANFE (30.09.2015.) taj broj smanjen je na 21 leasing društvo.

U nastavku slijedi pregled stanja djelatnosti leasinga

Tablica 1: Pregled stanja u djelatnosti leasinga u razdoblju od 31/12/2006 do 31/12/2014 godine (u tis. kn)

Datum	Ukupna aktiva	Vrijednost novozaključenih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora	Broj zaposlenih
31.12.2006.	26.968.591	13.344.149	22.053.947	868
31.12.2007.	30.303.865	13.816.970	26.510.657	997
31.12.2008.	35.067.935	15.464.017	30.881.104	1.007
31.12.2009.	33.665.809	8.212.235	27.125.757	992
31.12.2010.	28.078.061	5.805.148	22.254.304	989
31.12.2011.	25.596.075	5.564.905	19.192.994	959
31.12.2012.	22.159.270	4.839.815	16.270.132	905
31.12.2013.	19.685.633	5.626.778	14.774.388	828
31.12.2014.⁶¹	17.863.501	5.243.429	14.298.426	⁶²

Izvor: http://www.hanfa.hr/getfile/42467/HANFA_GI%202013_FINALNA%20VERZIJA_ZA%20WEB_13_02_2015.pdf.

Tablica 1 prikazuje pregled stanja djelatnosti leasinga. Iz tablice možemo vidjeti da je ukupna aktiva društava od 2006. godine do 2008. godine rasle iz godine u godinu, dok nakon 2008. godine imamo konstantno smanjenje aktive. Vrijednost novozaključenih ugovora također

⁶¹ <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf>.

⁶² Nisu dostupni podatci o broju zaposlenih.

bilježi rast do 2008. godine, dok 2009. godine možemo vidjeti značajan pad za čak 7,2 mlrd. kuna, odnosno 46,89%. Nakon 2009. godine, vrijednost novozaključenih ugovora također je u padu, no značajno manje. Vrijednost novozaključenih ugovora u 2013. godini u usporedbi s 2012. godinom bilježi porast s 4,8 mlrd. kuna na 5,6 mlrd. kuna što je za 16,26% više. Vrijednost aktivnih ugovora bilježi porast od 2006. do 2008. godine, dok se 2009. godine, sve do 2014. godine bilježi pad vrijednosti.

Broj zaposlenih iz godine u godinu bilježi konstantan pad od 2009. godine, kao i zatvaranje ureda po manjim gradovima, zbog manjeg obujma posla.

Jedan od razloga smanjenja obujma poslovanja djelatnosti leasinga jest i promjena poreznog tretmana osobnih automobila u 2012. godini, čime je financijski leasing postao manje atraktivan za tu kategoriju objekata leasinga s obzirom na nemogućnost odbitka pretporeza.

Oporavak tržišta leasinga ovisi o stabilizaciji gospodarske situacije. Realno je očekivati da će se leasing društva koja imaju pristup kvalitetnijim izvorima financiranja lakše prilagoditi novim uvjetima poslovanja. Kako se leasingom u velikoj mjeri financiraju osobna i gospodarska vozila, tako će i oporavak tržišta leasinga ovisiti o oporavku tržišta vozila, ali i tržišta nekretnina, plovila i građevinske opreme.⁶³

U nastavku slijedi pregled strukture portfelja djelatnosti leasinga na dan 31.12.2013. i 31.12.2014. godine.

Tablica 2: Struktura portfelja djelatnosti leasinga na dan 31/12/2013 i 31/12/2014 godine (u tis. kn)

Datum razdoblje od 01.01 do	Novozaključeni ugovori u razdoblju			Aktivni ugovori na dan		
	Broj novozaključenih ugovora	Vrijednost novozaključenih ugovora (u kn)	Prosječna vrijednost novozaključenih ugovora (u kn)	Broj aktivnih ugovora	Vrijednost aktivnih ugovora (u kn)	Prosječna vrijednost aktivnih ugovora (u kn)
31.12.2013.	28.156	5.626.778	200	114.084	14.774.388	130
31.12.2014.	34.809	5.243.429	151	110.651	14.298.426	129

Izvor: <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf>.

⁶³ http://www.hanfa.hr/getfile/40143/Hanfa_GI_hrvatski_2012.pdf.

U razdoblju od 1. siječnja 2013. godine do 31. prosinca 2013. godine zaključeno je ukupno 28.156 novih ugovora o leasingu, dok je u istom razdoblju 2014. godine zaključeno 34.809 ugovora, što je za 23,6%, odnosno 6.653 ugovora više nego u 2013. godini. Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora u kunama u 2013. godini iznosila je 5,6 mlrd. kuna, dok je 2014. godine iznosila 5,2 mlrd. kuna što predstavlja smanjenje od 6,81%, odnosno 383,349 mil. kuna u usporedbi s vrijednošću novozaključenih ugovora u 2013. godini. Iz podataka u tablici možemo zaključiti da je u 2014. godini došlo do porasta novozaključenih ugovora uz istovremeno smanjenje vrijednosti novozaključenih ugovora u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu, što se i reflektira na prosječna vrijednost novozaključenih ugovora, u 2013. godini iznosila je 200 tis. kuna, dok je u 2014. godini manja za 49 tis. kuna, odnosno 24,5%.

Udjel vrijednosti novozaključenih u aktivnim ugovorima u 2013. godini iznosio je 38,08%, dok je u 2014. godini 36,67%.

U nastavku slijedi tablica s brojem i vrijednosti aktivnih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini.

Tablica 3: Broj i vrijednost aktivnih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn)

Vrsta plasmana/ stanje na dan	Broj aktivnih ugovora na dan			Vrijednost aktivnih ugovora na dan		
	31.12.2013.	31.12.2014.	Promjena u % 2014./2013.	31.12.2013.	31.12.2014.	Promjena u % 2014./2013.
Operativni leasing	53.358	50.736	-4,9	3.961.519	3.757.482	-5,2
Financijski leasing	58.641	58.126	-0,9	10.457.374	10.419.586	-0,4
Zajmovi	2.085	1.789	-14,2	355.495	121.359	-65,9
Ukupno	114.084	110.651	-3,0	14.774.388	14.298.426	-3,2

Izvor: <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf>.

Na dan 31. prosinca 2014. godine bilo je aktivno ukupno 110.651 ugovora, što je za 3.433 ili 3,01% manje ugovora nego na isti dan 2013. godine. Vrijednost aktivnih ugovora djelatnosti leasinga na dan 31. prosinca 2013. godine iznosila je 14,7 mlrd. kuna, što predstavlja smanjenje od 476,9 mil. kuna ili 3,22% u odnosu na 2014. godinu. U strukturi vrijednosti aktivnih ugovora portfelj zajmova konstantno se smanjuje, jer je zakonom koji uređuje djelatnost leasinga, leasing društvima zabranjeno zaključivanje ugovora o zajmu, dok se ugovori o zajmu koji su bili aktivni do zakonske regulacije djelatnosti leasinga (21. prosinca 2006.) drže do isteka, bez mogućnosti produljenja aktivnih ugovora.⁶⁴

U nastavku slijedi prikaz broja i vrijednosti novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini.

Tablica 4: Broj i vrijednost novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn)

Vrsta leasinga/ razdoblje	Broj novozaključeni ugovora u razdoblju			Vrijednost novozaključenih ugovora u razdoblju		
	31.12.2013.	31.12.2014.	Promjena u % 2014./2013.	31.12.2013.	31.12.2014.	Promjena u % 2014./2013
Operativni leasing	13.430	17.308	28,9	1.655.603	1.868.046	12,8
Financijski leasing	14.726	17.501	18,8	3.971.175	3.375.383	-15,0
Ukupno	28.156	34.809	23,6	5.626.778	5.243.429	-6,8

Izvor: <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf>.

Iz tablice 4 možemo vidjeti kako se u djelatnosti leasinga u broju i vrijednosti novozaključenih ugovora u 2014. godini povećao udjel operativnog leasinga, dok se udjel financijskog leasinga smanjio u odnosu na 2013. godinu. Što nas dovodi do zaključka da je povećano financiranje putem operativnog leasinga za 262,9 mil. kuna ili 12,8%, uz istovremeno smanjenje od 792,7 mil. kuna ili 15% u financiranju putem financijskog leasinga u odnosu na 2013. godinu.

⁶⁴ <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf:str.115>.

U nastavku slijedi tablica novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2013. i 2014. godini.

Tablica 5: Vrijednost novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn)

Objekt leasinga	Vrijednost novozaključenih ugovora u razdoblju				
	01.01.- 31.12.2013.	Udjel u %	01.01.- 31.12.2014.	Udjel u %	Promjena u % 2014./2013.
Nekretnine	345.436	6,1	208.135	4,0	-39,7
Osobna vozila	2.074.887	36,9	2.645.634	50,5	27,5
Gospodarska vozila	1.241.591	22,1	1.394.110	26,6	12,3
Plovila	189.419	5,1	203.605	3,9	-28,9
Letjelice	0	0,0	0	0,0	0,00
Postrojenja, strojevi, transportni uredaji i oprema	1.640.859	29,2	765.539	14,6	-53,3
Ostalo	37.785	0,7	26.408	0,5	-30,1
Ukupno	5.626.778	100,0	5.243.429	100,00%	-6,8

Izvor: <http://www.hanfa.hr/getfile/42617/Hanfa%20GI%2014.pdf>.

Najveću vrijednost novozaključenih ugovora tijekom 2013. prema objektu leasinga odnosio se na osobna vozila s 36,9%, a slijedila su ih postrojenja, strojevi, transportni uređaji i oprema s 29,2%. 2014. godina bilježi povećanje vrijednosti novozaključenih ugovora za financiranje osobnih vozila za 27,5% i gospodarskih vozila za 12,3% u odnosu na 2013. godinu uz istovremeno smanjenje vrijednost novozaključenih ugovora po svim objektima leasinga za 6,8% u odnosu na 2013. godinu. Najveći pad u vrijednosti novozaključenih ugovora u 2014. godini prema objektima leasinga odnosi se na postrojenja, strojeve, transportni uređaji i opremu za 56,3%, te nekretnine za 39,1%.

U nastavku slijedi tablica s usporednim prikazom aktive po leasing društvima na dan 31.12.2012. i 31.12.2013. godine.

Tablica 6: Usporedni prikaz aktive po leasing društvima na dan 31/12/2012 i 31/12/2013 godine (u tis. kn)

Rb	Naziv društva	31.12.2012.	Udjel	31.12.2013.	Udjel
1.	UniCredit Leasing Croatia d.o.o.	3.611.931	16,30%	3.367.865	17,11%
2.	Hypo Leasing Kroatien d.o.o	3.598.469	16,24%	2.681.686	13,62%
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o.	1.883.506	8,50%	1.650.009	8,38%
4.	Erste & Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	1.830.802	8,26%	1.600.695	8,13%
5.	PBZ-Leasing d.o.o	1.369.492	6,18%	1.310.633	6,66%
6.	Erste Group Immorent Leasing d.o.o.	1.282.176	5,79%	1.189.496	6,04%
7.	Porsche Leasing d.o.o	1.021.407	4,61%	1.069.125	5,43%
8.	VB Leasing d.o.o.	1.096.072	4,95%	1.068.065	5,43%
9.	Impuls-Leasing d.o.o	790.286	3,57%	794.057	4,03%
10.	Mercedes-Benz Leasing Hrvatska d.o.o	916.854	4,14%	777.069	3,95%
11.	Ostala društva	4.758.275	21,47%	4.176.933	21,22%
	Ukupno	22.159.270	100,00%	19.685.633	100,00%

Izvor: http://www.hanfa.hr/getfile/42467/HANFA_GI%202013_FINALNA%20VERZIJA_ZA%20WEB_13_02_2015.pdf.

U tablici 6 nalazi se udjel deset najvećih leasing društava po visini aktive u ukupnoj aktivni djelatnosti leasinga. U 2013. godini ukupnoj aktiva djelatnosti leasinga smanjila se za 2,4 mlrd. kuna, odnosno 11,16%. Najveći udio u ukupnoj aktivni leasing društva u 2013. godini ostvarilo je leasing društvo Uni Credit Leasing Croatia d.o.o., te u 2014. godini njegov udjel povećava. Leasing društva: PBZ-Leasing d.o.o., Erste Group Immorent Leasing d.o.o., Porsche Leasing d.o.o. i Impuls-Leasing d.o.o također povećavaju svoj udjel u ukupno aktivni djelatnosti leasinga.

Sva pojedinačna leasing društva unutar deset najvećih članovi su bankarskih grupa.⁶⁵

6. ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Usporednom analizom financijskih izvještaja stječu se prva saznanja o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Često ta saznanja nisu dovoljna u donošenju određenih poslovnih odluka pa je potrebno provesti analizu, na temelju financijskih pokazatelja, koja daje širi aspekt financijske situacije promatranog poduzeća. Sam pokazatelj može se definirati kao racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom kako bi se pobliže opisala određena pojava ili postupak u poslovanju. S obzirom na to, pokazatelji predstavljaju svojevrstne nositelje informacija budući da stvaraju detaljnu informacijsku podlogu za donošenje odgovarajućih poslovnih odluka. Ovisno o tome koje se odluke žele donositi, primjenjuju se različite vrste pokazatelja. Pokazatelji koji se primjenjuju za analizu poslovanja djelatnosti leasinga su sljedeći:⁶⁶

- pokazatelji likvidnosti: *koeficijent tekuće likvidnosti*,
koeficijent trenutne likvidnosti,
- pokazatelji financijske stabilnosti: *stupanj pokrića I*,
stupanj pokrića II,
- pokazatelji zaduženosti: *koeficijent samofinanciranja*,

⁶⁵http://www.hanfa.hr/getfile/42467/HANFA_GI%202013_FINALNA%20VERZIJA_ZA%20WEB_13_02_2015.pdf

⁶⁶ Žager, L. i suradnici. (2008.) Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Masmedia., str.243, 244.

koeficijent (stupanj) zaduženosti,

- pokazatelji aktivnosti: *koeficijent obrtaja ukupne aktive,*
- pokazatelji rentabilnosti (profitabilnosti): *stopa povrata na ukupnu aktivu (ROA), stopa povrata kapitala (ROE).*

U nastavku slijede podatci o analiziranim leasing društvima u Hrvatskoj.

6.1.Podaci o analiziranim leasing društvima

U nastavku slijede podatci o analiziranim leasing društvima.

6.1.1. Unicredit Leasing d.o.o.

Unicredit Leasing posluje u 19 zemalja, te je dio Grupe UniCredit koja posluje u 22 zemlje, zapošljavajući 162.000 financijskih profesionalaca, a posebno je snažna u srednjoj i istočnoj Europi. Nastali su iz dugogodišnjeg iskustva u financijskom poslovanju Bank Austria Creditanstalt Leasing GmbH i Locat LeasingSpa, a od 2002. godine, ujedinjenjem Bank Austria AG i HypoVereinsbank AG, postali su članovi jedne od najvećih europskih financijskih institucija.

Od početka poslovne godine 2007., tvrtka u Hrvatskoj postoji kao rezultat spajanja Locat leasing Croatia d.o.o. i HVB Leasing Croatia d.o.o., što je rezultiralo pozicioniranjem UniCredit Leasinga u sam vrh hrvatskog leasing tržišta. Svojim klijentima nude uslugu i superiorna rješenja gdje god ih zatrebaju, a tome bitno doprinosi suradnja sa Zagrebačkom bankom, već godinama jednom od vodećih banki u Hrvatskoj po inovativnosti i kvaliteti usluga.⁶⁷ Zagrebačka banka je vrlo uspješna članica Grupe UniCredit, a u Hrvatskoj posluje s 80 tisuća korporativnih klijenata i više od milijun građana. Ponuda uključuje financiranje vozila, opreme i strojeva, plovila, nekretnina te obnovljivih izvora energije. Dostupni su kroz veliku mrežu poslovnica Zagrebačke banke i 10 poslovnica UniCredit Leasinga u cijeloj Hrvatskoj. Temeljni kapital iznosi 28.741.800.00 kn.⁶⁸

⁶⁷ http://www.unicreditleasing.hr/home/wps/wcm/connect/leasing/public/o_nama/povijest/.

⁶⁸ http://www.unicreditleasing.hr/home/wps/wcm/connect/leasing/public/o_nama/.

6.1.2. PBZ Leasing d.o.o.

PBZ-Leasing d.o.o. je najstarije osnovano društvo od strane Privredne banke Zagreb d.d. Osnovano je pod nazivom PBZ Stan d.o.o. još davne 1991. godine, te preimenovano 1997. u "PBZ-Leasing d.o.o." dajući već tada jasan signal u kojem smjeru će se kretati budući razvoj tvrtke. Temeljni kapital, koji je u cijelosti plaćen iznosi 15.000.000,00 kn. PBZ Leasing danas surađuje sa gotovo svim autokućama, sa svim zastupnicima svjetskih poznatih marki plovila, opreme i strojeva te s brojnim poduzetnicima u građevinskoj branši.

Danas PBZ Leasing broji 43 djelatnika i ima podružnice diljem Hrvatske: Zagreb, Osijek, Rijeka, Zadar, Split, Pula.⁶⁹

6.1.3. Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.

Hypo – Leasing Kroatien d.o.o. je društvo u vlasništvu Hypo Alpe-Adria-Banke, a koje je prisutno na hrvatskom tržištu dugi niz godina te posjeduje bogato iskustvo, znanje i resurse za financiranje svih objekata leasinga. Uslugu financiranja putem leasinga pruža malim i srednje velikim poduzećima, velikim korporacijama i kompanijama, obrtnicima i fizičkim osobama. Hypo – Leasing Kroatien d.o.o. surađuje s brojnim renomiranim domaćim i stranim tvrtkama partnerima i osiguravajućim kućama. Temeljni kapital društva iznosi 56.000.000,00 kuna i uplaćen je u cijelosti u novcu.⁷⁰

6.1.4. VB Leasing d.o.o.

VB Leasing dio je međunarodne grupacije koja uz Hrvatsku djeluje u Austriji, Mađarskoj, Češkoj, Sloveniji, Slovačkoj, Poljskoj, Rumunjskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji te Rusiji. Tvrtka je osnovana 2002. godine, a posluje na tržištu financiranja pokretnina putem financijskog i operativnog leasinga. Vlasnička struktura uključuje VB Leasing International Holding iz Beča.⁷¹

⁶⁹ <http://www.pbz-leasing.hr/pbz-leasing/podaci-o-drustvu.aspx>.

⁷⁰ http://www.hypo-alpe-adria.hr/home.nsf/pages/o_nama-osnovni_podaci-hypo-leasing_kroatien-hypo-leasing_kroatien_d.o.o.-552.

⁷¹ <http://www.vbleasing.hr/vbleasingataglance>.

VB Leasing nudi sveobuhvatni portfelj u tri područja; financiranje osobnih vozila, financiranje strojeva i teretnog programa, financiranje opreme.⁷²

6.1.5. Impuls Leasing d.o.o.

Impuls Leasing d.o.o. osnovan je u rujnu 2006. godine. Operativnu djelatnost društvo je započelo u listopadu 2007. godine nakon zaprimanja rješenja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i nakon što je kao leasing-društvo upisano u registar Trgovačkog Suda u Republici Hrvatskoj. Vlasnik društva je Impuls-Leasing International GmbH sa sjedištem u Linzu, Austrija.⁷³

6.1.6. KBM Leasing d.o.o.

Tvrtka KBM Leasing Hrvatska d.o.o. osnovana je u listopadu 2006. godine i registrirana je za djelatnost operativnog i financijskog leasinga. Osnivači su Nova kreditna banka Maribor-NKBM (druga po veličini i kvaliteti portfelja u Sloveniji) i NKBM Leasing d.o.o. iz Maribora (jedna od najjačih leasing kuća u Sloveniji). Pruža cjelokupnu uslugu leasing financiranja pravnim i fizičkim osobama prilikom nabavke osobnih, dostavnih i teretnih vozila, nekretnina svih vrsta i namjena, plovila, radnih strojeva i opreme putem operativnog i financijskog leasinga. Suraduju s ovlaštenim dobavljačima i zastupnicima vozila, opreme, strojeva, plovila i nekretnina, proizvođačima, te osiguravajućim društvima.⁷⁴

⁷² <http://www.vbleasing.hr/history>.

⁷³ <http://www.impuls-leasing.hr/default.aspx?id=10>.

⁷⁴ <http://www.kbm-leasing.hr/index.php>.

6.2. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti („liquidity ratios“) mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza.⁷⁵ Kod leasing društava značajna su sljedeća dva pokazatelja likvidnosti koja se računaju na sljedeći način:

- Koeficijent trenutne likvidnosti = novac/ kratkoročne obveze
- Koeficijent tekuće likvidnosti = kratkotrajna imovina /kratkoročne obveze

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje obveza. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima. Ovaj pokazatelj korisnika informacija lako može dovesti u zabludu. Primjerice, ako je na dan utvrđivanja koeficijenta trenutne likvidnosti na žiro račun stigla značajna uplata, taj koeficijent može biti relativno visok i korisnik može zaključiti kako poduzeće nema problema s likvidnošću, što ne mora biti tako.⁷⁶

Koeficijent tekuće likvidnost (current ratio) u pravilu bi trebao biti 2 ili veći od 2, odnosno ukoliko poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravodobnog plaćanja obveza, tada na raspolaganju mora imati, minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza.⁷⁷

U nastavku slijedi tablica s izračunatim pokazateljima likvidnosti za analizirana društva.

⁷⁵ Žager, L., et al., op. cit., str.248.

⁷⁶ loc. cit., str.248.

⁷⁷ ibidem, str.249.

Tablica 7: Koeficijenti trenutne likvidnosti šest analiziranih društava

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti Unicredit Leasing d.o.o.</i>	1,69	0,57	0,00	0,14	0,03	0,01	0,04
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,02	0,03	0,02	0,00	0,04	0,01	0,00
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,23	0,59	0,02	0,02	0,04	0,00	0,01
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti VB Leasing d.o.o.⁷⁸</i>	/	0,35	0,65	0,48	5,82	0,03	0,04
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti Impuls Leasing d.o.o.</i>	3,18	0,97	0,05	0,2	0,03	0,26	0,06
<i>Koeficijent trenutne likvidnosti KBM Leasing d.o.o.⁷⁹</i>	0,01	0,00	0,01	0,07	0,00	0,01	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 7 pokazuje pokazatelje trenutne likvidnosti šest analiziranih leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Za koeficijent trenutne likvidnosti je poželjno da bude što veći.. Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje udio najlikvidnijih oblika imovine u kratkoročnim obvezama, a ujedno i postotak kratkoročnih obveza koje se mogu trenutno podmiriti. Prema tome Društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** trenutno može podmiriti 1,69%

⁷⁸ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁷⁹ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

kratkoročnih obveza u 2007. godini što ukazuje na ne izrazito veliku likvidnost, no pokazatelj bilježi sljedećih godina negativni trend i pad koeficijenta u odnosu na 2007. godinu godinu kada je likvidnost bila bolja. Najnižu vrijednost ima 2009. godine kada iznosi 0,00. U 2010. godini malo je porastao i iznosio 0,14 i od tada je u opadanju. Najveću vrijednost je imao 2007. godine kada je iznosio 1,69 te 2008. godine kada je iznosio 0,57 i to su dvije godine kada je bio ispunjen uvjet trenutne likvidnosti.

Pokazatelji trenutne likvidnosti leasing društva **PBZ Leasing d.o.o** za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine nalaze se također u tablici 10. Možemo vidjeti da u promatranom razdoblju društvo ne ispunjava u niti jednoj godini uvjet trenutne likvidnosti. Najmanju vrijednost koeficijenta, društvo je imalo u 2010. godini i 2013. godini kada je iznosio 0,00. Najveću vrijednost koeficijet je imao 2011. godine kada je iznosio 0,04.

Za koeficijent trenutne likvidnosti leasing društva **Hypo - Leasing Kroatien d.o.o** možemo vidjeti da u promatranom razdoblju društvo ispunjava u jednoj godini uvjet trenutne likvidnosti, odnosno 2008. godine kada je koeficijet iznosio 0,59. Najmanju vrijednost je imao u 2012. godini kada je iznosio 0,00.

Društvo **VB Leasing d.o.o.** ima ispunjen uvjet trenutne likvidnosti u razdoblju 2008. – 2011. godine te je koeficijet bio u stalnom porastu i najveću vrijednost je imao 2011. godine kada je iznosio 5,82. U 2012. godini koeficijent se značajno pogoršao i pao na 0,03. U godini 2013. doživio je blagi porast te iznosio 0,04.

Društvo **Impuls Leasing d.o.o.** ispunjavalo je uvjet u 2007. godini kada je koeficijent trenutne likvidnosti imao i najveću vrijednost i iznosio 3,18 te u godini 2008. kada je iznosio 0,97. Za koeficijent tekuće likvidnosti poželjno je da je jednak ili veći od dva. Iz tablice možemo vidjeti da je taj uvjet ispunjen samo u 2007. i 2008. godini kada je i imao najveću vrijednost i iznosio 15,56. Te dvije godine kratkoročne obveze društva su bile značajno manje u odnosu na ostale godine tijekom promatranog razdoblja.

Društvo **KBM Leasing d.o.o.** nije ispunilo uvjet trenutne likvidnosti u promatranom razdoblju te najnižu vrijednost ima u godini 2008. i 2011. kada je iznosio 0,00. Najveću vrijednost koeficijent ima 2010. godine kada je iznosio 0,07.

U nastavku slijedi tablica s koeficijentima tekuće likvidnosti.

Tablica 8: Koeficijenti tekuće likvidnosti za šest analiziranih društava.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti Unicredit Leasing d.o.o.</i>	4,62	1,19	1,33	1,24	1,41	0,84	1,43
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti PBZ Leasing d.o.o.</i>	2,07	10,08	0,68	0,57	1,00	1,15	0,27
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	6,85	17,39	1,93	0,70	0,83	0,73	0,66
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti VB Leasing d.o.o.⁸⁰</i>	/	8,35	28,44	28,08	27,3	1,07	0,12
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti Impuls Leasing d.o.o.</i>	7,78	15,56	0,93	0,64	0,66	0,75	0,56
<i>Koeficijent tekuće likvidnosti KBM Leasing d.o.o.⁸¹</i>	0,26	0,3	0,4	0,4	0,62	0,59	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 8 pokazuje pokazatelje tekuće likvidnosti za šest analiziranih leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Za koeficijent tekuće likvidnosti poželjno je da je jednak ili veći od dva jer bi u tom slučaju u poduzeću postojala ročna usklađenost. Ročna usklađenost postoji kada se dugotrajna imovina manja od dugotrajnih izvora financiranja, te kada je kratkotrajna imovina veća od kratkotrajnih izvora financiranja.

⁸⁰ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁸¹ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

Prema tome iz tablice 11 možemo vidjeti da je Društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** taj uvjet ispunilo samo u 2007. godini kada je i imalo najveću vrijednost i iznosio 4,62. U 2008. godini znatno je pao i iznosio je 1,19. Sljedeće tri godine bio je u blagom porastu da bi 2012. godine dosegnuo najmanju vrijednost u promatranom razdoblju 0,84. Godine 2013. iznosio je 1,43.

Pokazatelji tekuće likvidnosti leasing društva **PBZ Leasing d.o.o.** za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine se nalaze također u tablici 11. Iz tablice možemo vidjeti da je taj uvjet ispunjen samo u 2007. i 2008. godini kada je i imao najveću vrijednost i iznosio 10,68. Te godine društvo je imalo značajno manje kratkoročne obveze u odnosu na druge godine te su one porasle već u sljedećoj godini. U 2009. godini koeficijent je značajno opao i iznosio 0,68. U 2010. godini iznosio je 0,57. Godine 2011. i 2012 je u blagom porastu i iznosio je 1,00 i 1,15. Godine 2013. je opet doživio pogoršanje i iznosio 0,27.

Za koeficijent tekuće likvidnosti leasing društva **Hypo - Leasing Kroatien d.o.o** iz tablice možemo vidjeti da je uvjet ispunjen samo u 2007. i 2008. godini kada je i imao najveću vrijednost i iznosio 17,39. Te godine društvo je imalo značajno manje kratkoročne obveze u odnosu na ostale promatrane godine te su one znatno narasle već sljedeće 2009. godine.

Društvo **VB Leasing d.o.o.** za koeficijent tekuće likvidnosti možemo vidjeti da je uvjet ispunjen samo u razdoblju 2008. - 2011. godine te je društvo imalo visoku razinu tekuće likvidnosti. Najveću vrijednost je imalo u 2009. godini kada je iznosio 28,44. Visoke stupnje tekuće likvidnosti tijekom 2008.-2011. godine je zbog blagog porasta kratkotrajne imovine društva i značajno manjih kratkoročnih obveza društva u odnosu na druge godine. Godine 2012. koeficijent se značajno pogoršao iznosio 1,07. U 2013. godini dosegnuo je najnižu vrijednost u promatranom razdoblju i iznosio 0,12.

Društvo **Impuls Leasing d.o.o.** ispunjavalo je uvjet koeficijenta tekuće likvidnosti u 2007. i 2008. godini kada je i imao najveću vrijednost i iznosio 15,56. Te dvije godine kratkoročne obveze društva su bile značajno manje u odnosu na ostale godine tijekom promatranog razdoblja.

Društvo **KBM Leasing d.o.o.** nije ispunilo uvjet koeficijenta tekuće likvidnosti u promatranom razdoblju. Najveću vrijednost je imao u 2011. godini kada je iznosio 0,62.

6.3. Pokazatelji financijske stabilnosti

Stupanj pokrića I. i II. govore o pokriću dugotrajne imovine glavnicom (stupanj pokrića I.), tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze (stupanj pokrića II.). Oba pokazatelja se računaju na temelju podataka iz bilance. Potrebno je istaknuti da vrijednost pokazatelja stupanj pokrića I. ne bi trebao prelaziti vrijednost 1, što je vrijednost niža, to je pokazatelj bolji. Obrnutu situaciju imamo kod stupnja pokrića II, njegova vrijednost trebala bi iznositi minimalno 1, odnosno trebala bi biti veća od 1. Ova tvrdnja proizlazi iz činjenice da dio dugoročnih izvora, zbog održanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.⁸² Kod leasing društava značajna su sljedeća dva pokazatelja financijske stabilnosti koja se računaju na sljedeći način:

- Stupanj pokrića I. = glavnica/dugotrajna imovina
- Stupanj pokrića II. = (glavnica + dugoročne obveze)/ dugotrajna imovina

U nastavku slijedi tablica s pokazateljima financijske stabilnosti, stupanj pokrića I.

⁸² Vukoja, B., *Primjena analize financijskih izvještaja pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka*, str.10.

Tablica 9: Pokazatelji financijske stabilnosti šest analiziranih leasing društva

<i>Pokazatelji financijske stabilnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Stupanj pokrića I. Unicredit Leasing d.o.o.</i>	-0,03	-0,03	0,02	0,03	0,05	0,09	0,1
<i>Stupanj pokrića I. PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,03	0,04	0,07	0,08	0,09	0,09	0,11
<i>Stupanj pokrića I. Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,01	-0,02	-0,11	-0,15	0,00	0,00	0,01
<i>Stupanj pokrića I. VB Leasing d.o.o.</i> 83	/	0,04	0,07	0,08	0,16	0,24	0,30
<i>Stupanj pokrića I. Impuls Leasing d.o.o.</i>	-0,1	-0,09	-0,07	0,05	0,02	0,00	0,01
<i>Stupanj pokrića I. KBM Leasing d.o.o.</i> 84	0,03	-0,02	0,03	-0,04	0,02	-0,17	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 9 pokazuje pokazatelje financijske stabilnosti, stupanj pokrića I. za analiziranih šest leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Za leasing društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** stupanj pokrića I. ima negativnu vrijednost u 2007. i 2008 godini. Od 2009. godine je u blagom porastu te najveću vrijednost ima 2012. godine i iznosi 0,09. godine 2013. iznosio je 0,1.

⁸³ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁸⁴ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

Tijekom promatranog razdoblja leasing društvo **PBZ Leasing d.o.o.** imalo je stupanj pokrića I. u stalnom porastu i najveću vrijednost je imao 2013. godine kada je iznosio 0,11. Za stupanj pokrića

Stupanj pokrića I. leasing društva **Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.** imao je negativnu vrijednost u 2008., 2009., te 2010. godini dok je najveću vrijednost imao u 2007. i 2013. godini kada je iznosio 0,1.

Leasing društva **VB Leasing d.o.o.** za razdoblje od 2008. godine do 2013. godine imalo je stupanj pokrića I. je tijekom promatranog razdoblja u stalnom porastu te najveću vrijednost ima godine 2013. kada je iznosio 0,30.

Za leasing društvo **Impuls Leasing d.o.o.** stupanj pokrića I. ima negativnu vrijednost u razdoblju 2007.-2009. godine, dok ukoliko promatramo ostale godine on je malo iznad nule.

Stupanj pokrića I. leasing društva **KBM Leasing d.o.o.** imao je negativnu vrijednost 2008., 2010. i 2012. godine.

U nastavku slijedi tablica s izračunatim pokazateljima financijske stabilnosti, stupanj pokrića II.

Tablica 10: Pokazatelji financijske stabilnosti šest analiziranih leasing društva

<i>Pokazatelji financijske stabilnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Stupanj pokrića II. Unicredit Leasing d.o.o.</i>	1,03	1,03	1,05	1,04	1,06	0,92	1,04
<i>Stupanj pokrića II. PBZ Leasing d.o.o.</i>	1,04	10,37	0,79	0,76	0,99	1,02	0,34
<i>Stupanj pokrića II. Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	1,24	0,11	1,24	0,75	0,84	1,23	0,12
<i>Stupanj pokrića II. VB Leasing d.o.o.</i> ⁸⁵	/	1,31	1,36	1,37	1,51	1,03	1,06
<i>Stupanj pokrića II. Impuls Leasing d.o.o.</i>	1,41	1,52	0,95	0,68	0,78	0,8	0,67
<i>Stupanj pokrića II. KBM Leasing d.o.o.</i> ⁸⁶	0,36	0,07	0,48	0,34	0,54	0,34	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 10 pokazuje pokazatelje financijske stabilnosti stupanj pokrića II. za analiziranih šest leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Za leasing društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** stupanj pokrića II. poželjno je da je veći od 1 te možemo vidjeti da u promatranom razdoblju društvo je ispunjavalo taj uvjet, dok nije samo u 2012. godini kada je pokazatelj iznosio 0,92.

⁸⁵ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁸⁶ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

Tijekom promatranog razdoblja leasing društvo **PBZ Leasing d.o.o.** imalo je stupanj pokrića II. veći od 1 u 2007. i 2008. te 2012. godini. U 2007. godini je imao najveću vrijednost i iznosio je 10,37 dok je najmanju vrijednost imao 2013. godine kada je iznosio 0,34.

Stupanj pokrića II. leasing društva **Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.** tijekom promatranog razdoblja ispunilo je uvijek pokrića u 2007., 2009. i 2012. godini.

Leasing društvo **VB Leasing d.o.o.** u promatranom razdoblju ispunjava uvjet pokrića tijekom cijelog razdoblja i najveću vrijednost ima u 2011. godine kada iznosi 1,57.

Za leasing društvo **Impuls Leasing d.o.o.** tijekom promatranog razdoblja ispunilo je uvjet pokrića samo tijekom 2007. i 2008. godine kada je i imalo najveću vrijednost 1,52.

Stupanj pokrića II. leasing društvo **KBM Leasing d.o.o.** za promatrano razdoblje nije ispunilo uvjet niti jedne godine tijekom promatranog razdoblja.

6.4. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganja u poduzeće, odnosno određuju stupanj korištenja posuđenih financijskih sredstava. Tvrtke sa značajno visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost, mogu imati probleme pri pronalaženju novih investitora, te se suočavaju s rizikom bankrota. Ipak, zaduženost nije nužno loša. Ukoliko je stupanj zaduženosti pod kontrolom i redovno se prati kroz vrijeme, a posuđena sredstva se koriste na pravi način, zaduženost može rezultirati porastom povrata na investirano. Kod leasing društava značajna su sljedeća dva pokazatelja zaduženosti koja se računaju na sljedeći način:

- Koeficijent zaduženosti = ukupne obveze/ukupna imovina
- Koeficijent vlastitog financiranja = glavnica/ukupna imovina

Koeficijent zaduženosti pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik⁸⁷, a što je manji, niži je financijski rizik. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.

⁸⁷ Financijski rizik (engl. financial risk, njem. Finanzrisiko) predstavlja rizik kod fiksnih troškova financiranja (rizik da se ostvarenim financijskim rezultatom neće pokriti kamate na dugove poduzeća) i/ili rizik koji proizlazi

Koeficijent vlastitog financiranja govori koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) a njegova vrijednost bi trebala biti veća od 50%.⁸⁸

U nastavku slijedi tablica s izračunatim pokazateljima zaduženosti, koeficijentom zaduženosti.

Tablica 11: Pokazatelji zaduženosti šest analiziranih društava

<i>Pokazatelji zaduženosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Koeficijent zaduženosti Unicredit Leasing d.o.o.</i>	1,01	1,00	0,96	0,96	0,94	0,92	0,90
<i>Koeficijent zaduženosti PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,95	0,94	0,94	0,93	0,93	0,91	0,90
<i>Koeficijent zaduženosti Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,98	1,00	1,07	1,08	0,99	0,99	0,99
<i>Koeficijent zaduženosti VB Leasing d.o.o.</i> ⁸⁹	/	0,95	0,92	0,90	0,86	0,83	0,78
<i>Koeficijent zaduženosti Impuls Leasing d.o.o.</i>	1,06	1,04	1,02	0,94	0,95	0,97	0,95
<i>Koeficijent zaduženosti KBM Leasing d.o.o.</i> ⁹⁰	0,96	1,01	0,97	1,02	0,98	1,08	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

iz stupnja zaduženosti poduzeća (rizik da poduzeće neće biti u mogućnosti vratiti dug). Stupanj rizika se povećava usporedo sa stupnjem zaduženosti poduzeća. Izvor: Rječnik marketinga, Masmedia.

⁸⁸ Vidušić, Lj., *Financijski management*, Zagreb, str.390.

⁸⁹ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁹⁰ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

Tablica 11 pokazuje pokazatelje zaduženosti, koeficijent zaduženosti za šest analiziranih leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Smatra se da bi koeficijent zaduženosti trebamo biti manji od 0,5, odnosno 50%. Iz tablice možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju za društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** koeficijent kreće oko jedan, odnosno cijela imovina društva je financirana tuđim kapitalom, što je i u skladu s praksom i običajima djelatnosti leasinga, jer se posao leasinga primarno financira iz tuđih izvora, te tijekom promatranog razdoblja je u blagom opadanju. Tako je 2007. godine iznosio 1,01, dok je 2013 godine iznosio 0,90.

Iz tablice također možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju za društvo **PBZ Leasing d.o.o.** koeficijent zaduženosti kreće oko jedan, odnosno većina imovine društva je financirana tuđim kapitalom, što je i, kako je i prethodno navedeno, u skladu s praksom i običajima djelatnosti leasinga. Tijekom promatranog razdoblja taj koeficijent je u blagom opadanju te je 2007. godine iznosio 0,95 dok je 2013. godine iznosio 0,90.

I za društvo **Hypo- Leasing Kroatien d.o.o.** možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju koeficijent kreće oko jedan, odnosno većina imovina društva je financirana tuđim kapitalom. U promatranom razdoblju koeficijent društva Hypo-Leasing Kroatien d.o.o. je u opadanju te je 2008. godine iznosio 0,95 odnosno većina imovine društva je financirana tuđim kapitalom, dok je 2013. godine iznosio 0,78.

U tablici možemo uočiti da se kod društva **VB Leasing d.o.o.** u promatranom razdoblju može zamijetiti da je i dalje većina imovine financirana tuđim kapitalom ali je malo više od ostalih promatranih društava financirana vlastitim. Tako u 2008. godini koeficijent iznosi 0,95, s godinama polako je u fazi opadanja, te 2013. godine iznosi 0,78.

Promatrajući koeficijente društva **Impuls Leasing d.o.o.** vidimo da od 2007.-2009. godine koeficijent zaduženosti je veći od 1, dok preostalih godina pada malo ispod 100%.

Iz tablice možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju koeficijent društva **KBM Leasing d.o.o.** uz manje oscilacije, kreće oko 1.

U nastavku slijedi tablica s izračunatim pokazateljima zaduženosti, koeficijentom vlastitog financiranja.

Tablica 12: Pokazatelji zaduženosti šest analiziranih društava

<i>Pokazatelji zaduženosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Koeficijent vlastitog financiranja Unicredit Leasing d.o.o.</i>	-0,03	-0,02	0,02	0,02	0,04	0,06	0,08
<i>Koeficijent vlastitog financiranja PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,03	0,04	0,05	0,06	0,06	0,07	0,09
<i>Koeficijent vlastitog financiranja Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,00	-0,01	-0,08	-0,09	0,00	0,00	0,00
<i>Koeficijent vlastitog financiranja VB Leasing d.o.o.⁹¹</i>	/	0,03	0,05	0,06	0,1	0,17	0,22
<i>Koeficijent vlastitog financiranja Impuls Leasing d.o.o.</i>	-0,07	-0,06	-0,05	0,03	0,02	0,00	0,01
<i>Koeficijent vlastitog financiranja KBM Leasing d.o.o.⁹²</i>	0,02	-0,02	0,02	-0,03	0,01	-0,09	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 12 pokazuje pokazatelje zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja za šest analiziranih leasing društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Iz tablice možemo vidjeti da je u promatranom razdoblju za društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** koeficijent vlastitog financiranja tijekom promatranog razdoblja mali, odnosno jako je mali udio glavnice, vlastitih

⁹¹ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁹² Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

izvora financiranja, u financiranju imovine. Tijekom 2007. i 2008. godine ima negativnu vrijednost, te je u blagom porastu tijekom sljedećih godina.

Iz tablice također možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju za društvo **PBZ Leasing d.o.o.** koeficijent vlastitog financiranja tijekom promatranog razdoblja također mali. Tijekom promatranog razdoblja promatrani pokazatelj je u blagom porastu te je 2007. godine iznosio 0,03, krajem promatranog razdoblja 2013. godine 0,09.

I za društvo **Hypo- Leasing Kroatien d.o.o.** Koeficijent vlastitog financiranja je tijekom promatranog razdoblja također mali. U razdoblju 2008. -2010. koeficijent je imao negativnu vrijednost, dok je u ostalim godinama njegova vrijednost 0.

Koeficijent vlastitog financiranja za društvo **VB Leasing d.o.o.** je tijekom promatranog razdoblja također mali. Tijekom promatranog razdoblja promatrani pokazatelj imao je trend rasta te je u 2008. godini iznosio 0,03 da bi 2013. godine iznosio 0,22.

Koeficijent vlastitog financiranja za društvo **Impuls Leasing d.o.o.** je tijekom promatranog razdoblja također mali. Tijekom promatranog razdoblja u periodu 2007.- 2009. koeficijent je imao negativnu vrijednost. 2010. godine je iznosio 0,03, 2011. godine, 0,02., godine 2012. vrijednost je bila 0,00 a 2013. godine 0,01.

Iz tablice možemo vidjeti da se u promatranom razdoblju koeficijent vlastitog financiranja društva **KBM Leasing d.o.o.** kao i kod ostalih promatranih društva mali. Tijekom 2008., 2011. 2012. godine koeficijent je imao negativnu vrijednost, dok je ostalih godina njegova vrijednost bila malo iznad 0.

6.5. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Visok iznos akumulirane amortizacije u odnosu prema iskazanoj dugotrajnoj imovini može biti indikator zastarjelosti i potrebe unapređenja, a značajan porast stanja novca može sugerirati da je sredstava previše. Pokazatelji aktivnosti izražavaju, u različitim oblicima, relativnu veličinu kapitala koja podržava obujam

poslovnih transakcija. Kod leasing društava značajan je sljedeći pokazatelj aktivnosti koji se računa na sljedeći način:

- Koeficijent obrata ukupne imovine = ukupni prihod/ ukupna imovina

Koeficijent obrta ukupne imovine govori koliko puta se ukupna imovina tvrtke obrne u tijeku jedne godine, odnosno koliko tvrtka uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Ovo je jedan od najčešće korištenih pokazatelja aktivnosti koji izražava veličinu imovine potrebne za obavljanje stanovite razine prodaje ili, obrnuto, kune iz prodaje koje donosi svaka kuna imovine.⁹³

U nastavku slijedi tablica s izračunatim pokazateljima aktivnosti.

⁹³ Žager, L., et. al., op. cit., str.251.

Tablica 13: Pokazatelji aktivnosti šest analiziranih leasing društava

<i>Pokazatelji aktivnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine Unicredit Leasing d.o.o.</i>	0,43	0,36	0,28	0,11	0,12	0,12	0,11
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,45	0,52	0,11	0,12	0,11	0,11	0,11
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,38	0,41	0,13	0,16	0,14	0,12	0,09
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine VB Leasing d.o.o.⁹⁴</i>	/	0,55	0,46	0,24	0,23	0,27	0,21
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine Impuls Leasing d.o.o.</i>	0,4	0,63	0,37	0,16	0,2	0,18	0,18
<i>Koeficijent obrta ukupne imovine KBM Leasing d.o.o.⁹⁵</i>	1,31	0,72	0,07	0,08	0,08	0,1	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 13 pokazuje pokazatelj aktivnosti, koeficijent obrta ukupne imovine za šest analiziranih društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. U 2007. godini kod društva **Unicredit Leasing d.o.o.** ostvareno je 0,43 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. Godina 2007. je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2008. godini ostvareno je 0,36 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2009. godini ostvareno je 0,43

⁹⁴ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁹⁵ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. i 2013. godini ostvareno je 0,11 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine dok je u 2011. i 2012. godini ostvareno 0,12.

U 2007. godini kod društva **PBZ Leasing d.o.o.** ostvareno je 0,45 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2008. godini ostvareno je 0,52 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine. 2008. godina je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine U 2009., 2011., 2012., te 2013 godini ostvareno je 0,11 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. godini ostvareno je 0,12 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine.

U 2007. godini kod društva **Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.** ostvareno je 0,38 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2008. godini ostvareno je 0,41 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. 2008. godina je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2009. godini ostvareno je 0,13 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. ostvareno je 0,16 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine, u 2011. godini 0,14, u 2012. 0,12, a u 2013. godini 0,09.

U 2008. godini kod društva **VB Leasing d.o.o.** ostvareno je 0,55 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. 2008. godina je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2009. godini ostvareno je 0,46 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. godini ostvareno je 0,24 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine, 2011. 0,23 jedinice, 2012. godine 0,27, a 2013. 0,21 jedinica.

U 2007. godini kod društva **Impuls Leasing d.o.o.** ostvareno je 0,4 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2008. godini ostvareno je 0,63 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine. 2008. godina je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine U 2009. godini ostvareno je 0,37 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. godini ostvareno je 0,16 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine dok je u 2011. ostvareno 0,2. U 2012. i 2013. godini ostvareno 0,18 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine.

U 2007. godini kod društva **KBM Leasing d.o.o.** ostvareno je 1,31 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. 2007. godina je godina kada je ostvareno i najviše jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2008. godini ostvareno je 0,72 jedinice prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2009. godini ostvareno je 0,07 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine. U 2010. i 2011. godini ostvareno je 0,08 jedinica prihoda na jednu jedinicu imovine dok je u 2012. godini ostvareno 0,1 jedinica.

6.6. Pokazatelji profitabilnosti

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća.. Kod leasing društava značajna su sljedeća dva pokazatelja profitabilnosti koja se računaju na sljedeći način:

Povrat na imovinu (ROA) = neto dobit/ ukupna imovina

Povrat na glavnice (ROE) = neto dobit/ glavnice

Stopa povrata imovine (eng. *return on assets*) je indikator uspješnosti korištenja imovine u stvaranju dobiti. Ovaj pokazatelj pokazuje kolika je intenzivnost imovine poduzeća. Kapitalno intenzivne industrije poput proizvodnje automobila zahtijevaju skupu opremu i strojeve i samim time imaju visok stupanj intenzivnosti imovine (isto tako, visoki troškovi održavanja imovine utjecat će na smanjivanje dobiti, a samim time i na nižu vrijednost profitabilnosti imovine). Suprotno, agencije za oglašavanje primjerice imaju vrlo nisku intenzivnost imovine jer su njihovi zahtjevi za imovinom minimalni. Iz toga proizlazi kako vrijednost stope povrata imovine uvelike varira ovisno o industriji ili djelatnosti kojom se poduzeće bavi.⁹⁶

Stopa povrata imovine zapravo predstavlja pokazatelj neto profitabilnosti imovine. Što je niža dobit po novčanoj jedinici imovine viši je stupanj intenzivnosti imovine, i obrnuto. Uz ostale neizmijenjene uvjete, veća intenzivnost imovine poduzeća zahtijevat će više svote novca za reinvestiranje u poslovanje kako bi se i dalje ostvarivala dobit. Ukoliko je vrijednost ROA pokazatelja nekog poduzeća 20%, to znači da ono zarađuje 0,20 novčanih jedinica na svaku novčanu jedinicu imovine. Opće pravilo glasi da sve vrijednosti pokazatelja ispod 5% podrazumijevaju visok stupanj intenzivnosti imovine, dok vrijednosti iznad 20% označavaju nisku intenzivnost imovine.

Stopa povrata glavnice ili stopa profitabilnosti glavnice ili rentabilnost vlastitog kapitala (eng. *return on equity*) predstavlja možda i najznačajniji pokazatelj profitabilnosti. Pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala.

⁹⁶ ibidem, str.253.

Na temelju usporedbe profitabilnosti vlastitog kapitala i profitabilnosti imovine te kamatne stope koja odražava cijenu korištenja tuđeg kapitala, moguće je doći do zaključka o stupnju korištenja financijske poluge, odnosno isplativosti korištenja vlastitim ili tuđim kapitalom. Ukoliko su stope profitabilnosti vlastitog kapitala vrlo visoke, pa čak i više od stopa profitabilnosti imovine, poduzeću bi se isplatilo koristiti tuđim kapitalom, i obrnuto.

U nastavku slijedi tablica s izračunatim profitabilnosti, povrat na imovinu (ROA).

Tablica 14: Pokazatelji profitabilnosti šest analiziranih leasing društava

<i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>ROA Unicredit Leasing d.o.o.</i>	-0,02	-0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
<i>ROA PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,01	0,01	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
<i>ROA Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,00	-0,02	-0,08	-0,15	0,06	0,00	-0,08
<i>ROA VB Leasing d.o.o.</i> ⁹⁷	/	-0,02	0,02	0,00	0,04	0,05	0,04
<i>ROA Impuls Leasing d.o.o.</i>	-0,10	-0,05	-0,02	-0,02	-0,02	0,00	0,01
<i>ROA KBM Leasing d.o.o.</i> ⁹⁸	-0,02	-0,02	-0,01	-0,05	-0,02	-0,1	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 14 pokazuje pokazatelje profitabilnosti, ROA – povrat na imovinu šest analiziranih društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Tijekom 2007. i 2008. godine za društvo **Unicredit Leasing d.o.o.** ROA ima negativnu vrijednost. Negativna vrijednost pokazatelja

⁹⁷ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

⁹⁸ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

ukazuje na negativnu stopu povrata na ukupnu imovinu, odnosno na neprofitabilnost društva. ROA društva je pozitivna od 2009. godine do 2013. godine te je u u 2009. godini i 2010. godini iznosila 0,01, a u 2011., 2012., te 2013. godini je iznosila 0,02 te pokazuje sposobnost leasing društva da korištenjem ukupne imovine ostvari neto dobit.

ROA društva **PBZ Leasing d.o.o.** je pozitivna u cijelom promatranom razdoblju od 2007. godine do 2013. godine te je u svim godinama iznosila 0,01 osim u 2010. godini kada je iznosila 0,02 te pokazuje sposobnost leasing društva da korištenjem ukupne imovine ostvari neto dobit.

Tijekom 2008., 2009., 2010. te 2013. godine ROA društva **Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.** ima negativnu vrijednost. Negativna vrijednost pokazatelja ukazuje na negativnu stopu povrata na ukupnu imovinu, odnosno na neprofitabilnost društva. ROA društva je na pozitivnoj nuli u 2007. godini i 2012. godini, te u 2011. godine iznosi 0,06 te pokazuje sposobnost leasing društva da korištenjem ukupne imovine ostvari neto dobit.

Tijekom 2008. godine ROA društva **VB Leasing d.o.o.** ima negativnu vrijednost. Negativna vrijednost pokazatelja ukazuje na negativnu stopu povrata na ukupnu imovinu, odnosno na neprofitabilnost društva. ROA društva je je pozitivna od 2009. godine do 2013. godine te je u u 2009. godini i 2010. godini iznosila 0,00, a u 2011., 2013. godini 0,04 dok je u 2012. godini iznosila 0,05 te pokazuje sposobnost leasing društva da korištenjem ukupne imovine ostvari neto dobit. Vrijednost ROE tijekom 2008. i 2010. je imala negativnu vrijednost. ROE ima pozitivnu vrijednost u preostalim godinama promatranog razdoblja i ona je najveća u godini 2011. kada iznosi 0,38 ,što znači da je leasing društva na jednu kunu kapitala ostvarilo 38 lipa upravo zbog ostvarenja dobiti.

U razdoblju od 2007. do 2011. godine ROA društva **Impuls Leasing d.o.o.** ima negativnu vrijednost. Negativna vrijednost pokazatelja ukazuje na negativnu stopu povrata na ukupnu imovinu, odnosno na neprofitabilnost društva. ROA društva je pozitivna od 2012. godini i 2013. godini te je u 2012. godini iznosila 0,00 i 2013. godini iznosila 0,01 te pokazuje sposobnost leasing društva da korištenjem ukupne imovine ostvari neto dobit.

Tijekom cijelog promatranog razdoblja ROA društva **KBM Leasing d.o.o.** ima negativnu vrijednost. Negativna vrijednost pokazatelja ukazuje na neprofitabilnost društva.

U nastavku slijedi tablica s izračunatim profitabilnosti, povrat na glavnici (ROE).

Tablica 15: Pokazatelji profitabilnosti šest analiziranih leasing društava

<i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
<i>ROE Unicredit Leasing d.o.o.</i> ⁹⁹	/	/	0,62	0,22	0,39	0,27	0,22
<i>ROE PBZ Leasing d.o.o.</i>	0,26	0,27	0,24	0,28	0,19	0,15	0,12
<i>ROE Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.</i>	0,09	1,26	1,1	1,64	21,66	-1,36	-41,63
<i>ROE VB Leasing d.o.o.</i> ¹⁰⁰	/	-0,83	0,31	-0,03	0,38	0,27	0,18
<i>ROE Impuls Leasing d.o.o.</i> ¹⁰¹	/	/	/	-0,65	-1,06	2,27	0,74
<i>ROE KBM Leasing d.o.o.</i> ^{102,103}	-1,17	/	-0,63	1,88	-1,71	1,14	/

Izvor: Vlastita izrada temeljem tablica u prilogu.

Tablica 18 pokazuje pokazatelje profitabilnosti, ROE – povrat na glavnice, šest analiziranih društva za razdoblje od 2007. godine do 2013. godine. Za **Unicredit Leasing d.o.o.** vrijednost ROE nije bilo moguće izračunati za 2007. i 2008. godinu jer su oba parametra za izračun bila negativna. U razdoblju 2009. do 2013. ROE ima pozitivnu vrijednost i ona je najveća u godini 2009. kada iznosi 0,62, što znači da je leasing društva na jednu kunu kapitala ostvarilo 62 lipe dobiti.

⁹⁹ Vrijednost ROE za 2007. i 2008. godinu se ne može komentirati iz razloga što su oba parametra za izračun iskazana u negativnom iznosu.

¹⁰⁰ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2007. godinu.

¹⁰¹ Vrijednost ROE za 2007. i 2008. te 2009. godinu se ne može komentirati iz razloga što su oba parametra za izračun iskazana u negativnom iznosu.

¹⁰² Vrijednost ROE za 2008. godinu se ne može komentirati iz razloga što su oba parametra za izračun iskazana u negativnom iznosu.

¹⁰³ Nisu dostupni podaci za izračun pokazatelja za 2013. godinu.

ROE društva **PBZ Leasing d.o.o.** u promatranom razdoblju od 2007. do 2013. godine je pozitivna i ona je najveća u godini 2010. kada iznosi 0,28, što znači da je leasing društvo na jednu kunu kapitala ostvarilo 28 lipa upravo zbog ostvarenja dobiti.

Društvu **Hypo – Leasing Kroatien d.o.o.** vrijednost ROE razdoblju od 2007. do 2011. godine je pozitivna dok je u 2012. godini i 2013. godini negativna. Najveća je u 2011. godini.

Vrijednost ROE tijekom 2008. i 2010. za društvo **VB Leasing d.o.o.** imala je negativnu vrijednost. Dok pozitivnu vrijednost iskazuje u preostalim godinama promatranog razdoblja i ona je najveća u godini 2011. kada iznosi 0,38, što znači da je leasing društvo na jednu kunu kapitala ostvarilo 38 lipa dobiti.

Vrijednost ROE nije bilo moguće izračunati za društvo **Impuls Leasing d.o.o.** u 2007., 2008. te u 2009. godini jer su oba parametra za izračun bila negativna. U razdoblju 2010. do 2011. godine ROE ima negativnu vrijednost. Pozitivnu vrijednost ROE ima u 2012. i 2013. godini i ona je najveća u godini 2012, te iznosi 2,27 kuna dobiti na jednu kunu kapitala.

Za društvo **KBM Leasing d.o.o.** vrijednost ROE nije bilo moguće izračunati za 2008. godinu jer su oba parametra za izračun bila negativna. U razdoblju 2009. do 2013. godine ROE ima pozitivnu vrijednost u godini 2010. i 2012. godini dok je negativna u 2007., 2009. i 2011. godini.

6.7. Zaključak o poslovanju odabranih leasing društava

Nakon provedene analize financijskih pokazatelja leasing društava može se donijeti sintetizirna ocjena kroz sljedeće segmente:

- likvidnost odabranih leasing društava prema teoretskim parametrima, analizirana kroz dvije vrste pokazatelja, nije zadovoljavajuća, nakon 2007. i 2008. godine znatno se smanjila,
- financijska stabilnost odabranih leasing društava, odnosno pokrivenost dugotrajne imovine glavnicom je mala,

- zaduženost je velika i prosječno se kreće kod analiziranih društava oko 90% aktive,
- koeficijenti aktivnosti, obrtaj ukupne imovine leasing društava se smanjio nakon 2007. i 2008. godine,
- profitabilnost imovine, gledajući općenito, za promatrana leasing društva može se reći da je niska.

Iz svega iznesenog proizlazi da je financijski položaj leasing društava u Republici Hrvatskoj u zadnjih sedam godina problematičan. Učinci svjetske krize utjecali su i na poslovanje leasing društava. Poslovanje domaćih leasing društava obilježeno je nepovoljnim kretanjima u gospodarstvu od nastupanja svjetske krize 2008. godine te je u promatranom razdoblju zabilježen pad poslovanja. Nepovoljno gospodarsko okruženje tijekom godina utjecalo je na sve sfere gospodarstva, pa tako i na hrvatsku leasing industriju koja je u izravnoj korelaciji sa snagom korporativnog sektora, zbog čega je industrija sa smanjenjem potražnje i od osobne i od strane pravnih subjekata. Najveći problem leasing društvima proteklih godina bili su rast rizika koji je simptom ukupne gospodarske situacije te tržišna nedisciplina u vidu neplaćanja klijenata. Zbog nepovoljnih uvjeta došlo je do nelikvidnosti u gospodarstvu.

7. ZAKLJUČAK

U ovom radu obradila sam temu ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATASKOJ. Rad je obrađen kroz osam glavnih poglavlja, uvoda i zaključka gdje smo saznali određene bitne značajke leasinga i leasing društava te cjelokupnu analiza poslovanja putem financijskih pokazatelja poslovanja leasing društava.

Leasing se promatra kao novi oblik plasmana investicijskih dobara. On stvara nova tržišta jer se stvaraju novi krugovi zainteresiranih komitenata.

Značajniji nastup leasing društava u Republici Hrvatskoj bio je tijekom 1998. godine. Prema HANFA-inim podacima, prije stupanja na snagu Zakona o leasingu 30.09.2006.god. u Republici Hrvatskoj je bilo registrirano 66 leasing društava dok je krajem rujna 2007.godine uslijed potrebe usklađenja poslovanja sa novim Zakonom broj leasing društava iznosio 26. trenutni broj leasing društva u republici Hrvatskoj je 23 registrirana društva.

Na temelju financijskih pokazatelja analizirano je poslovanje šest nasumce odabranih leasing društava; Unicredit Leasing d.o.o., PBZ Leasing d.o.o., Hypo – Leasing Kroatien d.o.o., VB Leasing d.o.o., Impuls Leasing d.o.o., KBM Leasing d.o.o., za razdoblje od 2007. godine kako je prije navedeno kao godina kada su leasing društva na vrhuncu pa sve do 2013. godine gdje se tijekom godina vidi utjecaj krize na poslovanje, odnosno same pokazatelje. Tijekom 2007. godine i 2008. godine analizirani financijski pokazatelji, odnosno pokazatelji likvidnosti, financijske stabilnosti, zaduženosti, aktivnosti i profitabilnosti imaju približne ili veće vrijednosti koje pokazatelji teorijski trebaju. No nakon 2008. godine za analizirana leasing društva vidi se pogoršanje u vrijednostima svih financijskih pokazatelja uslijed nastupanja krize. Blago poboljšanje u pokazateljima se vidi tek 2013. godine.

Premda je još leasing industrija snažno rasla na početku 2007. i 2008. godine, tijekom 2009. godine i nekoliko sljedeći promatranih godina trpi pad obima poslovanja i velike gubitke zbog problema naplate potraživanja, potencijal za ponovni rast postoji, ali ovisi isključivo o stabilizaciji gospodarskih uvjeta, odnosno rastu gospodarskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

LITERATURA

KNJIGE:

1. Braovac, I. i Jurić, M. (2009.) *Leasing u teoriji i praksi*. Zagreb: Poslovni zbornik
2. Cinotti, K. et al. (2005.) *Leasing u praksi*. Zagreb: Centar za računovodstvo i financije
3. Hagemuller, K. F. (1973.), *Leasing Handbuch*, Frankfurt am main, Fritz Knapp Verlag
4. Klačmer, Čalopa, M., i Cingula, M. (2009) *Financijske institucije i tržište kapitala*. Varaždin: TIVA. Fakultet organizacije i informatike
5. Korica, M. (2008.), *Organizacija i vođenje leasing poslova*, Zagreb: Suvremena trgovina br.4
6. Korica, M. (2011.) *Leasing opreme*. Zagreb: ISPIS d.o.o.Trговаčka akademija
7. Kotler, Ph. i Caslione, J. A. (2009.) *Kaotika*, Zagreb: Mate
8. Leko, V. (2008) *Financijske institucije i tržišta*. Zagreb: Mikrorad d.o.o., pomoćni materijali za izučavanje
9. Orsag, S. (2002.) *Bužetiranje kapitala*. Zagreb: Masmedia
10. Saunders, A. i Cornett, M. M. (2006.) *Financijska tržišta i institucije*. Zagreb: MASMEDIA, Poslovni dnevnik,
11. Urukalović, D. et al. (2003.) *Leasing, financiranje, oporezivanje, računovodstvo, pravo*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovodstva i financijskih djelatnika
12. Van, Horne, J. C. i Wachowicz, J. M. Jr. (2014.) *Osnove financijskog managementa*. Trinaesto izdanje. Zagreb: MATE
13. Vidušić, Lj. (2006). V. dopunjeno izdanje. *Financijski management*. Zagreb: PrifPlus
14. Zelenika, R. (1999.) *Metodologija i tehnologija izrade znanstveno stručnog djela*. Rijeka: Ekonomski fakultet sveučilišta u Rijeci
15. Žager, L. et al. (2008.) *Analiza financijskih izvještaja*. II. prošireno izdanje. Zagreb: Masmedia

ZNANSTVENI RADOVI I PUBLIKACIJE:

1. Buterin, J. (2011.) *Financijski leasing*. Split: Diplomski rad, Sveučilište u Splitu
2. Crnjac, Milić, D. (2014.) *Analitički pristup financiranju dugotrajne imovine putem leasinga*. Osijek: Stručni rad, Sveučilište u Osijeku
3. Džolan, D. (2011.) *Financiranje leasingom pravne osobe*. Mostar: Diplomski rad, Sveučilište u Mostaru.
4. Piplica, K. (2014.) *Računovodstveni i porezni aspekti leasinga*. Osijek: Diplomski rad, Sveučilište u Osijeku
5. Vukoja, B. *Primjena analize financijskih izvještaja pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka*

ČLANCI:

1. Brežanski, J. (2008.) *Ugovor o leasingu – novo zakonsko uređenje*. Rijeka: Zb. Prav. fak. Sveučilišta u Rijeci (1991) v. 29, br. 1

INTERNET:

1. <http://www.hanfa.hr/> - <http://www.hanfa.hr/HR/nav/109/godisnje-izvjesce.html>
<http://www.hanfa.hr/nav/256/naslovni-tekst---leasing-i-factoring.html>
<http://www.hanfa.hr/HR/nav/106/statistika.html>
2. <http://www.hnb.hr/> - <http://www.hnb.hr/publikac/hpublikac.htm>
3. <http://rgfi.fina.hr>
4. http://www.whiteclarkgroup.com/news/view/white_clarke_global_leasing_report_2013
5. <http://www.banka.hr/>
6. <http://www.poslovni.hr>
7. <http://www.unicreditleasing.hr/>
8. <http://www.pbz-leasing.hr/>
9. <http://www.hypo-alpe-adria.hr/>
10. <http://www.vbleasing.hr/>

11. <http://www.impuls-leasing.hr/>

12. <http://www.kbm-leasing.hr/>

ZAKONI I PRAVILNICI:

1. [Zakon o leasingu \(NN, br. 141/13\)](#)
2. [Zakon o leasingu \(NN, br. 135/06, pretao važiti dana 5. prosinca 2013.\)](#)

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Broj leasing društava u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2005- 2013.godine.....26

POPIS TABLICA

Tablica 1: Pregled stanja u djelatnosti leasinga u razdoblju 31/12/2006-31/12/2014 godine (u tis. kn).....	27
Tablica 2: Struktura portfelja djelatnosti leasinga na dan 31/12/2013 i 31/12/2014 godine (u tis. kn).....	28
Tablica 3: Broj i vrijednost aktivnih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn).....	29
Tablica 4: Broj i vrijednost novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn).....	30
Tablica 5: Vrijednost novozaključenih ugovora djelatnosti leasinga prema objektima leasinga u 2013. i 2014. godini (u tis. kn).....	31
Tablica 6: Usporedni prikaz aktive po leasing društvima na dan 31/12/2012 i 31/12/2013 godine (u tis. kn).....	32
Tablica 7: Koeficijenti trenutne likvidnosti šest analiziranih društava.....	38
Tablica 8: Koeficijenti tekuće likvidnosti za šest analiziranih društava.....	40
Tablica 9: Pokazatelji financijske stabilnosti šest analiziranih leasing društva.....	43
Tablica 10: Pokazatelji financijske stabilnosti šest analiziranih leasing društva.....	45
Tablica 11: Pokazatelji zaduženosti šest analiziranih društava.....	47
Tablica 12: Pokazatelji zaduženosti šest analiziranih društava.....	49
Tablica 13: Pokazatelji aktivnosti šest analiziranih leasing društva.....	52
Tablica 14: Pokazatelji profitabilnosti šest analiziranih leasing društva.....	55
Tablica 15: Pokazatelji profitabilnosti šest analiziranih leasing društva.....	57

POPIS PRILOGA

Prilog 1: Unicredit Leasing d.o.o.

1.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novac	45.206.288	565.705.488	2.849.902	117.590.948	23.639.720	5.705.890	17.071.173
Kratkoročne obveze	26.745.356	988.845.675	749.001.232	843.910.186	634.224.410	961.855.045	430.427.719
KTrL (Koeficijent trenutne likvidnosti)	1,690248131	0,572086729	0,003804936	0,139340595	0,037273432	0,005932173	0,039660951
Koeficijent tekuće likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kratkotrajna imovina	123.684.812	1.175.905.398	993.809.630	1.049.011.563	894.583.577	805.399.952	613.584.644
Kratkoročne obveze	26.745.356	988.845.675	749.001.232	843.910.186	634.224.410	961.855.045	430.427.719
KTL (Koeficijent tekuće likvidnosti)	4,624534143	1,189169784	1,326846456	1,243036973	1,41051584	0,837340258	1,425523072

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

1.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokrića I.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	-79.178.957	-116.657.569	76.331.762	97.794.530	160.639.206	219.436.755	282.824.913
Dugotrajna imovina	2.604.585.788	3.525.152.168	3.506.323.639	3.161.610.625	3.205.948.623	2.797.303.001	2.747.716.359
SP I.	-0,030399827	-0,033092917	0,021769742	0,030931871	0,050106606	0,07844583	0,102930898
Stupanj pokrića II.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica i dugoročne obveze	2.676.623.318	3.613.455.052	3.688.199.306	3.316.019.149	3.413.319.568	2.580.361.339	2.867.681.015
Dugotrajna imovina	2.604.585.788	3.525.152.168	3.506.323.639	3.161.610.625	3.205.948.623	2.797.303.001	2.747.716.359
SP II:	1,02765796	1,025049382	1,051870759	1,048838564	1,064683178	0,922446134	1,043659767

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

1.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupne obveze	2.782.547.631	4.718.958.296	4.360.868.776	4.062.134.805	3.886.904.772	3.322.779.629	3.015.283.821
Ukupna imovina	2.757.671.366	4.739.421.560	4.531.247.451	4.240.285.866	4.117.164.911	3.611.931.288	3.367.865.246
KZ (Koeficijent zaduženosti)	1,00902075	0,995682329	0,962399168	0,957986073	0,944073132	0,919945415	0,895310115
Koeficijent vlastitog financiranja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	-79.178.957	-116.657.569	76.331.762	97.794.530	160.639.206	219.436.755	282.824.913
Ukupna imovina	2.757.671.366	4.739.421.560	4.531.247.451	4.240.285.866	4.117.164.911	3.611.931.288	3.367.865.246
KVF (Koeficijent vlastitog financiranja)	-0,028712253	-0,024614305	0,01684564	0,023063193	0,039016947	0,060753303	0,083977503

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

1.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupni prihod	1.180.684.271	1.697.808.238	1.269.028.890	474.207.434	473.894.637	419.521.658	377.430.806
Ukupna imovina	2.757.671.366	4.739.421.560	4.531.247.451	4.240.285.866	4.117.164.911	3.611.931.288	3.367.865.246
Koui (Koeficijent obrta ukupne imovine)	0,428145386	0,358231108	0,280061706	0,111833836	0,115102175	0,116148848	0,112068262

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

1.5 Tablica pokazatelja profitabilnosti (u tis. kn)

ROA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-53.158.590	-33.694.274	47.565.550	21.462.769	62.844.675	58.797.550	63.388.157
Imovina	2.757.671.366	4.739.421.560	4.531.247.451	4.240.285.866	4.117.164.911	3.611.931.288	3.367.865.246
ROA	-0,01927662	-0,007109364	0,010497231	0,005061633	0,015264066	0,016278701	0,018821465
ROE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-53.158.590	-33.694.274	47.565.550	21.462.769	62.844.675	58.797.550	63.388.157
Glavnica	-79.178.957	-116.657.569	76.331.762	97.794.530	160.639.206	219.436.755	282.824.913
ROE	0,671372698	0,288830586	0,623142303	0,219467989	0,391216298	0,267947589	0,224125084

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Prilog 2: PBZ Leasing d.o.o.

2.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novac	1.340.003	261.863	11.846.224	968.885	17.045.531	2.561.512	1.987.511
Kratkoročne obveze	59.885.285	8.731.116	721.477.562	555.725.845	465.214.063	218.570.086	936.744.699
KTrL	0,022376165	0,029991928	0,016419393	0,001743458	0,036640188	0,011719406	0,002121721
Koeficijent tekuće likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kratkotrajna imovina	124.162.935	88.038.439	492.795.388	317.303.355	466.449.748	252.108.208	253.256.868
Kratkoročne obveze	59.885.285	8.731.116	721.477.562	555.725.845	465.214.063	218.570.086	936.744.699
KTL	2,073346315	10,08329737	0,683036332	0,570971025	1,002656165	1,153443331	0,270358474

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

2.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokrića I.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	42.341.737	57.992.249	76.696.725	78.604.839	85.215.518	99.101.550	112.911.045
Dugotrajna imovina	1.210.513.500	1.532.250.289	1.166.119.445	1.041.390.989	915.503.786	1.113.891.721	1.056.902.670
SP I.	0,034978327	0,037847765	0,0657709	0,075480621	0,093080465	0,088968746	0,106832018
Stupanj pokrića II.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica i dugoročne obveze	1.253.597.664	15.891.988.339	917.833.317	786.360.271	902.346.837	1.133.042.369	357.684.062
Dugotrajna imovina	1.210.513.500	1.532.250.289	1.166.119.445	1.041.390.989	915.503.786	1.113.891.721	1.056.902.670
SP II:	1,035591643	10,37166607	0,787083451	0,755105699	0,985628732	1,017192557	0,33842668

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

2.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupne obveze	1.271.141.212	1.539.937.706	1.562.612.154	1.263.481.276	1.282.345.381	1.252.510.904	1.181.517.717
Ukupna imovina	1.344.111.385	1.631.295.746	1.660.122.043	1.359.424.894	1.383.401.019	1.369.492.333	1.310.633.434
KZ	0,945711216	0,943996642	0,941263421	0,929423377	0,926951306	0,914580443	0,901486019
Koeficijent vlastitog financiranja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	42.341.737	57.992.249	76.696.725	78.604.839	85.215.518	99.101.550	112.911.045
Ukupna imovina	1.344.111.385	1.631.295.746	1.660.122.043	1.359.424.894	1.383.401.019	1.369.492.333	1.310.633.434
KVF	0,031501658	0,035549807	0,04619945	0,057822127	0,061598565	0,072363713	0,086149981

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

2.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupni prihodI	606.747.283	852.675.995	178.767.849	161.902.883	152.302.470	146.851.044	146.312.195
Ukupna imovina	1.344.111.385	1.631.295.746	1.660.122.043	1.359.424.894	1.383.401.019	1.369.492.333	1.310.633.434
Koui	0,45141146	0,522698595	0,107683558	0,1190966	0,110092784	0,107230278	0,111634719

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

2.5 Tablica pokazatelja profitabilnosti (u tis. kn)

ROA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	10.839.410	15.650.511	18.706.476	21.755.423	16.195.594	14.451.807	13.809.495
Imovina	1.344.111.385	1.631.295.746	1.660.122.043	1.359.424.894	1.383.401.019	1.369.492.333	1.310.633.434
ROA	0,008064369	0,009593914	0,011268133	0,016003402	0,011707086	0,010552674	0,010536505
ROE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	10.839.410	15.650.511	18.706.476	21.755.423	16.195.594	14.451.807	13.809.495
Glavnica	42.341.737	57.992.249	76.696.725	78.604.839	85.215.518	99.101.550	112.911.045
ROE	0,255998236	0,269872462	0,243901893	0,27676952	0,190054519	0,145828262	0,122304202

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Prilog 3: Hypo Leasing Kroatien d.o.o.

3.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novac	77.590.708	93.225.915	32.584.578	64.092.284	100.748.000	11.511.000	18.620.000
Kratkoročne obveze	343.535.946	157.334.893	1.562.441.319	3.248.337.506	2.553.526.000	2.520.006.000	2.540.800.000
KTrL	0,225859066	0,592531721	0,020854913	0,019730796	0,039454464	0,004567846	0,007328401
Koeficijent tekuće likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kratkotrajna imovina	2.353.820.278	2.736.529.032	3.015.540.437	2.273.793.869	2.116.409.000	1.829.932.000	1.685.681.000
Kratkoročne obveze	343.535.946	157.334.893	1.562.441.319	3.248.337.506	2.553.526.000	2.520.006.000	2.540.800.000
KTL	6,851743771	17,39302058	1,930018363	0,699986952	0,828818269	0,726161763	0,663444978

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

3.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokrća I.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	40.149.288	-139.749.619	-720.363.486	-564.873.316	12.267.000	3.231.000	5.046.000
Dugotrajna imovina	7.947.815.726	7.929.103.455	6.269.167.301	3.670.262.394	2.516.948.000	1.699.850.000	992.737.000
SP I.	0,005051613	-0,0176249	-0,114905768	-0,153905431	0,00487376	0,001900756	0,005082917
Stupanj pokrća II.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica i dugoročne obveze	9.852.264.014	874.024.785	7.775.794.163	2.740.216.707	2.111.565.000	2.092.699.000	123.114.000
Dugotrajna imovina	7.947.815.726	7.929.103.455	6.269.167.301	3.670.262.394	2.516.948.000	1.699.850.000	992.737.000
SP II:	1,239619079	0,110229964	1,240323282	0,746599674	0,838938667	1,231108039	0,124014719

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

3.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupne obveze	10155650672	10756684799	10058598968	6.553.427.529	4.652.824.000	3.564.740.000	2.658.868.000
Ukupna imovina	10.328.949.892	10.712.793.417	9.423.476.000	6.060.262.000	4.720.295.000	3.598.472.000	2.681.686.000
KZ	0,98322199	1,0040971	1,06739795	1,081376932	0,98570619	0,990626021	0,991491174
Koeficijent vlastitog financiranja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	40.149.288	-139.749.619	-720.363.486	-564.873.316	12.267.000	3.231.000	5.046.000
Ukupna imovina	10.328.949.892	10.712.793.417	9.423.476.000	6.060.262.000	4.720.295.000	3.598.472.000	2.681.686.000
KVF	0,003887064	-0,013045115	-0,0764435	-0,093209389	0,002598778	0,000897881	0,001881652

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

3.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupni prihod	3.874.508.467	4.354.697.770	1.211.669.412	963.522.243	678.801.000	433.574.000	254.172.000
Ukupna imovina	10.328.949.892	10.712.793.417	9.423.476.000	6.060.262.000	4.720.295.000	3.598.472.000	2.681.686.000
Koui	0,375111556	0,406495076	0,12857988	0,158990196	0,143804783	0,120488363	0,094780672

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

3.5 Tablica pokazatelja profitabilnosti (u tis. kn)

ROA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	3.462.931	-175.994.100	-790.844.739	-925.056.524	265.756.000	-4.406.000	-210.053.000
Imovina	10.328.949.892	10.712.793.417	9.423.476.000	6.060.262.000	4.720.295.000	3.598.472.000	2.681.686.000
ROA	0,000335265	-0,016428404	-0,083922826	-0,152642992	0,056300718	-0,001224409	-0,078328708
ROE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	3.462.931	-175.994.100	-790.844.739	-925.056.524	265.756.000	-4.406.000	-210.053.000
Glavnica	40.149.288	-139.749.619	-720.363.486	-564.873.316	12.267.000	3.231.000	5.046.000
ROE	0,086251368	1,259352986	1,097841235	1,637635374	21,6643026	-1,3636645	-41,62762584

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Prilog 4: VB Leasing d.o.o.

4.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novac	22.253.291	13.808.002	7.594.634	107.464.495	8.168.000	11.261.000
Kratkoročne obveze	64.000.167	21.133.651	15.956.561	18.467.855	300.756.000	272.445.000
KTrL	0,347706765	0,653365668	0,475956798	5,819002538	0,027158228	0,041333113
Koeficijent tekuće likvidnosti	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kratkotrajna imovina	534.223.801	601.121.402	448.075.440	504.101.831	320.667.000	314.293.000
Kratkoročne obveze	64.000.167	21.133.651	15.956.561	18.467.855	300.756.000	2.724.450.000
KTL	0,115360164	1,066203168	28,08095344	27,29617668	1,066203168	0,115360164

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

4.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokrića I.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	22.253.291	13.808.002	7.594.634	137.711.864	188.149.000	229.771.000
Dugotrajna imovina	64.000.167	21.133.651	15.956.561	860.814.514	775.405.000	753.772.000
SP I.	0,347706765	0,653365668	0,475956798	0,159978558	0,242646101	0,30482825
Stupanj pokrića II.	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica i dugoročne obveze	534.223.801	601.121.402	448.075.440	1.297.009.145	795.316.000	795.620.000
Dugotrajna imovina	64.000.167	21.133.651	15.956.561	860.814.514	775.405.000	753.772.000
SP II:	8,34722511	28,44380282	28,08095344	1,506723137	1,025678194	1,055518114

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

4.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupne obveze	2.086.783.111	1.674.212.902	1.341.009.115	1.177.765.136	907.923.000	838.294.000
Ukupna imovina	2.204.061.404	1.827.005.381	1.487.287.486	1.366.958.217	1.096.071.580	1.068.065.437
KZ	0,946789916	0,91636999	0,901647548	0,861595564	0,828342798	0,784871386
Koeficijent vlastitog financiranja	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	62.796.532	91.171.313	85.987.589	137.711.864	188.149.000	229.771.000
Ukupna imovina	2.204.061.404	1.827.005.381	1.487.287.486	1.366.958.217	1.096.071.580	1.068.065.437
KVF	0,028491281	0,04990205	0,057815042	0,100743287	0,171657585	0,215128205

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

4.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupni prihod	1.210.657.841	832.498.234	362.417.303	310.492.594	295.283.000	224.405.000
Ukupna imovina	2.204.061.404	1.827.005.381	1.487.287.486	1.366.958.217	1.096.071.580	1.068.065.437
Koui	0,549284988	0,455662716	0,243676698	0,227141247	0,269401201	0,210104168

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

4.5 Tablica pokazatelja profitabilnosti (u tis. kn)

ROA	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-52.136.086	28.374.781	-2.597.832	51.886.988	50.437.000	41.622.000
Imovina	2.204.061.404	1.827.005.381	1.487.287.486	1.366.958.217	1.096.071.580	1.068.065.437
ROA	-0,023654552	0,015530759	-0,001746691	0,037957991	0,046016155	0,038969522
ROE	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-52.136.086	28.374.781	-2.597.832	51.886.988	50.437.000	41.622.000
Glavnica	62.796.532	91.171.313	85.987.589	137.711.864	188.149.000	229.771.000
ROE	-0,8302383	0,311224881	-0,030211712	0,376779361	0,268069456	0,181145575

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Prilog 5: Impuls Leasing d.o.o.

5.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Novac	11.591.107	7.983.021	8.652.363	75.948.724	8.890.113	88.616.934	22.768.546
Kratkoročne obveze	3.641.492	8.248.255	157.648.896	377.265.225	271.478.441	337.028.302	372.638.756
KTrL	3,183065348	0,967843623	0,054883753	0,201313874	0,032747031	0,262936179	0,061100853
Koeficijent tekuće likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Kratkotrajna imovina	28.341.064	128.321.801	146.792.485	239.982.813	178.497.956	251.384.745	209.705.626
Kratkoročne obveze	3.641.492	8.248.255	157.648.896	377.265.225	271.478.441	337.028.302	372.638.756
KTL	7,782816494	15,55744833	0,931135509	0,636111672	0,657503245	0,745886157	0,562758496

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

5.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokriva I.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	-5.990.075	-28.592.900	-30.699.863	24.133.725	11.687.088	1.556.978	6.085.307
Dugotrajna imovina	57.051.311	316.121.895	418.141.614	475.638.205	508.561.337	533.687.882	579.817.412
SP I.	-0,1049945	-0,09044897	-0,07341977	0,050739669	0,022980685	0,002917394	0,010495213
Stupanj pokriva II.	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica i dugoročne obveze	80.609.599	481.964.175	398.838.613	322.127.023	397.476.250	427.193.828	388.745.661
Dugotrajna imovina	57.051.311	316.121.895	418.141.614	475.638.205	508.561.337	533.687.882	579.817.412
SP II:	1,41293158	1,524614975	0,953836212	0,677252205	0,781569933	0,800456301	0,670462206

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

5.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupne obveze	90.241.166	461.619.530	587.187.372	675.258.523	657.267.603	762.665.152	755.299.110
Ukupna imovina	85.402.112	445.568.691	574.899.002	719.190.437	693.563.463	790.286.167	794.056.847
KZ	1,056661994	1,036023265	1,021374833	0,938914769	0,947667572	0,96504935	0,951190224
Koeficijent vlastitog financiranja	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Glavnica	-5.990.075	-28.592.900	-30.699.863	24.133.725	11.687.088	1.556.978	6.085.307
Ukupna imovina	85.402.112	445.568.691	574.899.002	719.190.437	693.563.463	790.286.167	794.056.847
KVF	-0,070139659	-0,064171699	-0,053400446	0,033556794	0,016850784	0,00197014	0,007663566

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

5.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukupni prihod	34.171.540	279.848.329	211.452.858	115.012.962	137.848.152	145.739.288	139.534.784
Ukupna imovina	85.402.112	445.568.691	574.899.002	719.190.437	693.563.463	790.286.167	794.056.847
Koui	0,400125233	0,628070003	0,367808706	0,159920038	0,19875348	0,18441331	0,175723923

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

5.5 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

ROA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-8.824.216	-22.611.524	-9.432.432	-15.672.227	-12.446.637	3.533.764	4.528.329
Imovina	85.402.112	445.568.691	574.899.002	719.190.437	693.563.463	790.286.167	794.056.847
ROA	-0,1033255	-0,05074756	-0,01640711	-0,02179148	-0,01794592	0,004471499	0,005702777
ROE	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Neto dobit	-8.824.216	-22.611.524	-9.432.432	-15.672.227	-12.446.637	3.533.764	4.528.329
Glavnica	-5.990.075	-28.592.900	-30.699.863	24.133.725	11.687.088	1.556.978	6.085.307
ROE	1,473139485	0,790809047	0,30724671	-0,64939113	-1,06499044	2,269630014	0,744141421

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Prilog 6: KBM Leasing d.o.o.

6.1 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

Koeficijent trenutne likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Novac	809.937	777.970	1.148.606	15.959.718	1.145.098	2.083.918
Kratkoročne obveze	55.970.106	227.118.126	197.457.673	238.943.635	245.763.644	242.631.654
KTrL	0,014470886	0,003425398	0,005816975	0,066792813	0,004659348	0,008588814
Koeficijent tekuće likvidnosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Kratkotrajna imovina	14.387.663	69.144.726	79.484.613	96.732.533	153.280.216	143.956.910
Kratkoročne obveze	55.970.106	227.118.126	197.457.673	238.943.635	245.763.644	242.631.654
KTL	0,257059778	0,304443891	0,402540009	0,404834108	0,623689548	0,593314629

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

6.2 Tablica pokazatelja financijske stabilnosti (u tis. kn)

Stupanj pokrića I.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Glavnica	1.689.486	-3.933.491	7.126.245	-8.096.064	3.663.158	-26.161.854
Dugotrajna imovina	67.159.286	172.095.718	232.163.536	219.842.699	204.041.792	151.054.964
SP I.	0,0251564	-0,02285641	0,030694937	-0,036826624	0,017952978	-0,17319427
Stupanj pokrića II.	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Glavnica i dugoročne obveze	24.272.337	11.856.441	112.311.246	75.744.842	110.020.405	51.613.298
Dugotrajna imovina	67.159.286	172.095.718	232.163.536	219.842.699	204.041.792	151.054.964
SP II:	0,36141446	0,068894457	0,483759199	0,344541087	0,539205247	0,341685549

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

6.3 Tablica pokazatelja zaduženosti (u tis. kn)

Koeficijent zaduženosti	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ukupne obveze	78.552.957	242.908.058	302.642.674	322.784.542	352.120.891	320.406.806
Ukupna imovina	81.563.205	241.496.383	312.036.693	317.085.386	357.857.894	296.109.876
KZ	0,963093064	1,005845533	0,969894506	1,017973568	0,983968489	1,08205377
Koeficijent vlastitog financiranja	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Glavnica	1.689.486	-3.933.491	7.126.245	-8.096.064	3.663.158	-26.161.854
Ukupna imovina	81.563.205	241.496.383	312.036.693	317.085.386	357.857.894	296.109.876
KVF	0,020713826	-0,016287991	0,022837844	-0,025532758	0,010236348	-0,08835185

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

6.4 Tablica pokazatelja aktivnosti (u tis. kn)

Koeficijent obrta ukupne imovine	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ukupni prihod	107.062.471	173.652.100	23.346.558	24.041.365	29.181.212	30.470.043
Ukupna imovina	81.563.205	241.496.383	312.036.693	317.085.386	357.857.894	296.109.876
Koui	1,312631977	0,719067084	0,074819913	0,075819844	0,08154413	0,102901137

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

6.5 Tablica pokazatelja likvidnosti (u tis. kn)

ROA	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Neto dobit	-1.982.060	-5.622.976	-4.495.864	-15.222.309	-6.246.437	-29.825.012
Imovina	81.563.205	241.496.383	312.036.693	317.085.386	357.857.894	296.109.876
ROA	-0,02430091	-0,023283893	-0,01440813	-0,04800697	-0,01745508	-0,100722788
ROE	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Neto dobit	-1.982.060	-5.622.976	-4.495.864	-15.222.309	-6.246.437	-29.825.012
Glavnica	1.689.486	-3.933.491	7.126.245	-8.096.064	3.663.158	-26.161.854
ROE	-1,17317338	1,429512868	-0,63088822	1,88021104	-1,70520559	1,140019044

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

SAŽETAK

ANALIZA POSLOVANJA LEASING DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Leasing je financijski proizvod koji označava najam odnosno koji omogućava primatelju leasinga da objekt leasinga dobije na privremenu uporabu za određeno vremensko razdoblje uz plaćanje mjesečne naknade. Posao leasinga može biti posao operativnog i posao financijskog leasinga. Nakon stupanja na snagu Zakona o leasingu 30.09.2006. godine odnosno promjene Zakona 05.12. 2013. uspostavljen je sustavni nadzor i zakonodavna regulacija leasing poslovanja.

Značajnija pojava leasing kuća u Hrvatskoj datira krajem 90-tih godina prošlog stoljeća. U razdoblju od 2000. godine do 2008. godine ovaj financijski proizvod se pokazao kao najbrže rastući segment financijskog tržišta, nakon čega doživljava značajan pad. Tome je pogodovao više elemenata poput rastućeg tržišta automobila u Republici Hrvatskoj, mjera Hrvatske narodne banke vezanih za ograničenje rasta banaka kao i sve veća zainteresiranost javnog sektora i proizvodnih tvrtki za ovaj tip financiranja. Rezultat povoljnih vjetrova je bio strelovit rast leasing industrije. Međutim, koncem 2008. godine dali su se osjetiti prvi znakovi gospodarske krize u Republici Hrvatskoj.

Obzirom na usku međuovisnost leasing industrije s rastom i razvojem gospodarstva opseg poslovanje leasing kuća se od 2009. godine značajno smanjivao, što nam i pokazuju financijski pokazatelji analiziranih leasing društava. Tijekom 2009. doživljeli su pad koji se nastavio tijekom sljedećih promatranih godina. Gubitci leasing kuća su veliki, a njihov portfelj se rasipa. Blagi oporavak se vidi tek 2013 godine. Ekonomska kriza je kako negativno tako i pozitivno utjecala na leasing industriju. Ovo potonje se odnosi na pooštavanje uvjeta financiranja što je smanjilo financiranje rizičnih plasmana i ograničavalo daljnje zaduživanje/prezaduživanje, raščišćavanje tržišta te okretanje leasing kuća sebi u smislu restrukturiranja i optimizacije poslovnih procesa i troškova. Tijekom promatranog razdoblja leasing društva i njihovo poslovanje su doživjeli značajan pad, ali potencijal za oporavak i rast postoji, ali ovisi isključivo o stabilizaciji odnosno rastu gospodarskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: obilježja leasinga, financijski pokazatelji, ekspanzivan rast, recesijski gubici

SUMMARY

ANALYSIS OF BUSINESS ACTIVITY OF LEASING COMPANIES IN REPUBLIC CROATIA

Leasing is a financial product that provides for the rental agreement where by the lessee is allowed to use property covered in a lease for a certain period of time in exchange for a periodic fee. The types of leasing are finance leasing and operating leasing. There as of September 30, 2006, the implementation of the Leasing Act led and it's change from December 05, 2013 to systematic supervision and legislative regulation of leasing business.

First more significant leasing appearance was in the Republic of Croatia in the 1990's. In the period from 2000 to 2008 this financial product proved to be the fastest growing form of financial market, and after 2008 it is experiencing significant downfall. The rapid growth in leasing industry has been driven by the growth of car market in Republic of Croatia, credit growth restrictions by the Croatian National Bank as well as growing interest of public sector and production companies for this type of financing. These favourable winds led to the rapid expansion of the leasing industry. However, at the end of 2008 the early warning signs of economic crisis first came in Republic of Croatia.

Due to the narrow interdependence of leasing industry with economic growth and development, by the 2009 the volume of the leasing business has been significantly reduced, what we can see from financial ratio of analyzed leasing companies. In year 2009 they experienced collapse which continued in following years. The leasing companies were facing heavy losses. Indulgent recovery we can see in year 2013 Economic crises has had a negative but also a positive impact on the leasing industry. The latest refers to more strict credit requirements for leasing what has headed to reduction of risky investments and limitation of further debenture/overdebenture, clearing up of the market and turning of leasing houses to themselves in order to reconstruct and optimise own business processes and costs. Through the watching period leasing companies experienced significant downfall but the potential for recovery and growth certainly exists, but it depends on stabilisation, respectively, growth of economic activities in the Republic of Croatia.

Key words: characteristics of leasing, financial ratio, expansive growth, recessionary losses